

การศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

สารนิพนธ์

ของ

นายวิชัย เจริญศรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กันยายน 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

บทคัดย่อ

ของ

นายวิชัย เจริญศรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กันยายน 2546

h 230364 ร.3

วิจัย เจริญศรี. (2546). การศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้านคือ 1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรอง
นักเรียน 3. การส่งเสริมนักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5. การส่งต่อนักเรียน
และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้านจำแนกตาม
เพศ ระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยกลุ่ม
ตัวอย่างเป็นครูที่ปรึกษาและนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นครู
จำนวน 125 คน เป็นนักเรียนจำนวน 344 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่
วัดระดับการปฏิบัติงานจริงตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โดยครอบคลุมแนวการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา
ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ t-test (One Sample Group) และเปรียบเทียบการ
ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ค่า t-test (Independent
Sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติ
งานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$)

นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของ
ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ครูเพศหญิงและเพศชาย มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา
ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูเพศหญิงและเพศชายมีความ
คิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูเพศหญิงระบุว่าการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สูงกว่าครูเพศชาย

3. ครูที่ปรึกษาที่รับผิดชอบนักเรียนระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม และจำแนกเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่ปรึกษาที่มีภาระงานต่างกันมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีภาระงานต่างกันมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่ปรึกษาที่มีภาระงาน 26 คาบ/สัปดาห์ขึ้นไประบุว่า มีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่าครูที่มีภาระงานไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์

5. ครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

6. นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนเพศหญิงระบุว่าครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือสูงกว่านักเรียนเพศชาย

7. นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่อยู่ระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระบุว่า ครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือมากกว่านักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

A STUDY OF ADVISORS' OPERATION IN THE FACILILATOR/PROGRAM
FOR THEIR STUDENTS IN BENJAMARACHUTIT SCHOOL RATCHABURI.

AN ABSTRACT

BY

Mr. WICHAI CHAROENSRI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
September 2003

Wichai Charoensri (2003). *A Study of Advisors' Operation in the Facilitator Program for their Students in Benjamarachutit School Ratchaburi.*
Master 's Project, M.Ed. (Educational Administration) Bangkok :
Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor : Asst. Prof. Dr. Thasana Swaengsakdi.

The purposes of this study were to study the performance of advisory teachers on looking after students in 5 aspects : knowing and individual students, screening students, encouraging students, preventing and solving problems and passing on student, and to compare the performance on the five aspects. The sample used for the study was 125 advisory teachers and 344 students at Benjamarachutit School in Ratchaburi. The instrument used for data collection was questionnaire. The data were analyzed through means, standard deviations and t-test of One Sample Group and Independent Sample.

The following results were obtained.

1. The advisory teachers agreed with the performance on looking after the students both in general and in each aspect at high level, but for the aspect of passing on students, it was at medium level.
2. The level of agreement of both male and female advisers about the advisory performance in general was significantly different at .05 level, but for the aspect of problem prevention and solution, it was significantly different at .01 that is female teachers stated that they looked after their students better than male teacher did.
3. The performance of the advisory teachers who looked care of different groups in general and in a specific aspect was not different.
4. The performance of the advisers with different tasks in general was significantly different at .05 level. Considering each aspect, it was found that the performance on student encouragement and knowing an individual student were significantly different at .01 level. And the performance on problem prevention and solution was significantly different at .05 level, that is the advisers with 26 hour teaching task stated that they looked after their students more than those with not over 25 hour teaching task.

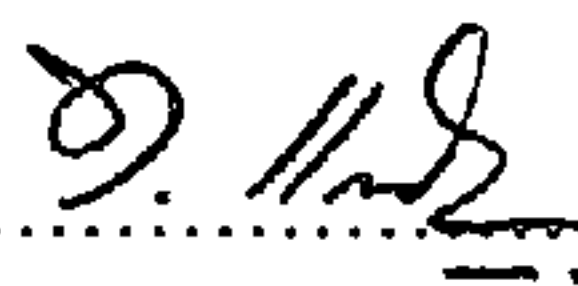
5. The opinions of advisers with different working experiences toward advisory performance were not different both in general and particular aspects.

6. The opinions of Benjamarachutit school students with different genders toward advisory performance in general were not different but was significantly different at .01 level in the aspects of helping and passing students, that is female students stated that female advisers looked after their advisees better than male advisers.

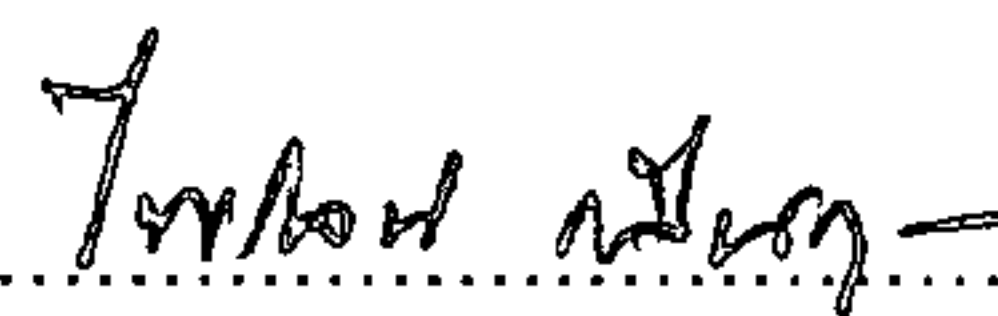
7. The opinions of Benjamarachutit school students with different levels toward advisory performance in general were significantly different at .05 level in the aspects of encouraging and passing on students, and at .05 level in the aspect of knowing students individually, that is junior high school students mentioned that they were looked after by their advisers better than senior high school students were.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

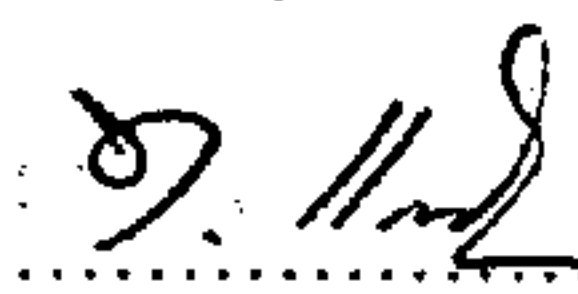
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

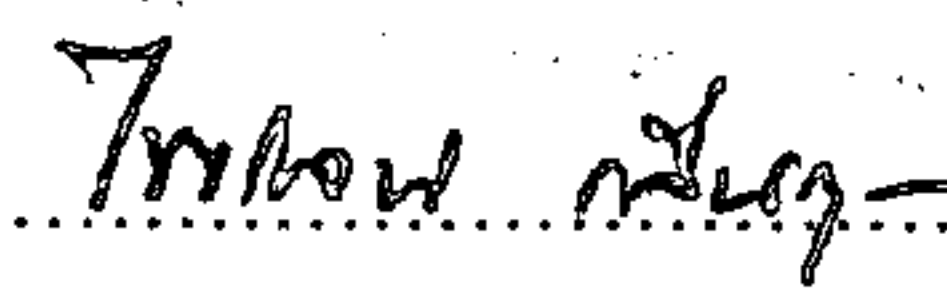

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์)

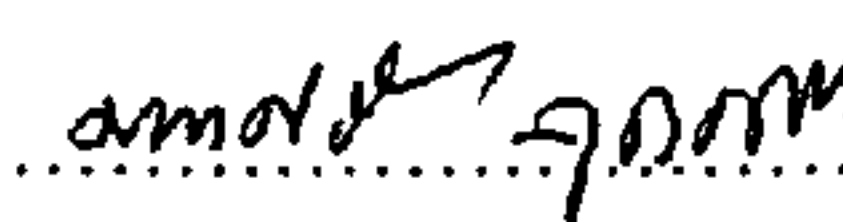
ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

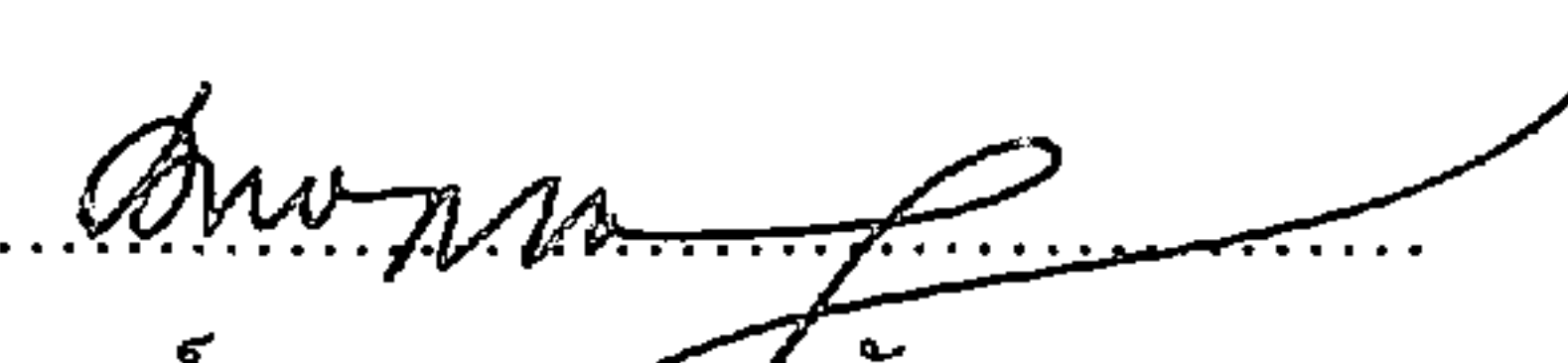
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานีธิ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จิตรศุภกุล)
วันที่...24... เดือน...กันยายน... พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับการให้คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิจัยทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมจากคณาจารย์หลายท่านคือ ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ รองอธิการบดี ฝ่ายวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศ แสงศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา ประธานกรรมการสอบ โครงการสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ ดัณฑ์เจริญรัตน์ และอาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ กรรมการสอบโครงการสารนิพนธ์ และที่สำคัญผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศ แสงศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ และอาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี ในฐานะกรรมการสอบสารนิพนธ์อีกชั้นหนึ่งด้วย

ในการนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายณรงค์ โพธิ์มี ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี นางรัชฎาภรณ์ คาวีรัตน์ อาจารย์ 3 ระดับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี นายรังสรรค์ เพ็งหนู หัวหน้าฝ่ายแผนงานและวิจัย หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 และ ดร. ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช หัวหน้างานติดตามและประเมินผล หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ที่ได้สละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะครู อาจารย์ และนักเรียน โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในการทดลองใช้เครื่องมือ รวมทั้งคณะครู อาจารย์ และนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

วิชัย เจริญศรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย	5
สมมุติฐานของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี.....	10
บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา.....	13
หลักการและแนวคิดของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	23
แนวปฏิบัติในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน...	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	74
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	74
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
	อภิปรายผล.....	80
	ข้อเสนอแนะ.....	87
	บรรณานุกรม	89
	ภาคผนวก.....	96
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	97
	ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ....	113
	ภาคผนวก ค หนังสือราชการ.....	115
	ประวัติย่อผู้วิจัย	121

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
2	กระบวนการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	25
3	โครงสร้างคณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	27
4	การทำงานประสานกันและร่วมงานเป็นทีม	28
5	กระบวนการส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อแก้ไขพฤติกรรม.....	38

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำแนกตามสถานภาพ.....	52
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จำแนกตาม สถานภาพทางชีวิตสังคม.....	53
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จำแนก ตามสถานภาพทางชีวิตสังคม.....	54
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ที่ปรึกษาในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	56
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ที่ปรึกษา ในด้านการคัดกรองนักเรียน.....	57
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ที่ปรึกษา ในด้านการส่งเสริมนักเรียน.....	58
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ที่ปรึกษา ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน.....	59
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ที่ปรึกษา ในด้านการส่งต่อนักเรียน.....	60
9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ที่ปรึกษา จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวม.....	61

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล ตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	62
11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการคัดกรองนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	63
12	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งเสริมนักเรียน ตาม ความคิดเห็นของนักเรียน.....	64
13	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการป้องกันและแก้ปัญหา นักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	65
14	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งต่อนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	66
15	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกเป็นรายด้านและใน ภาพรวม ตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	67
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายด้าน และในภาพรวม ตามความคิดเห็นของ ครูที่ปรึกษา จำแนกตามเพศ.....	68
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายด้าน และในภาพรวม ตามความคิดเห็นของ ครูที่ปรึกษา จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ.....	69
18	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายด้าน และในภาพรวม ตามความคิดเห็นของ ครูที่ปรึกษาจำแนกตามภาระงาน.....	70

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
19 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายด้าน และในภาพรวม ตามความคิดเห็นของ ครูที่ปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	71
20 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายด้าน และในภาพรวม ตามความคิดเห็นของ นักเรียน จำแนกตามเพศ.....	72
21 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายด้าน และในภาพรวม ตามความคิดเห็นของ นักเรียน จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน.....	73

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 22(5)) ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็นทำเป็น ปฏิบัติคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลทุกฝ่ายในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 6-19)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการสนับสนุนส่งเสริมนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมาก ซึ่งส่งผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้คนในสังคม ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดความทุกข์ ความเครียด ความวิตกกังวล การปรับตัวที่ไม่เหมาะสม นับเป็นผลเสียต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต ของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นไปตามความมุ่งหวังดังกล่าว ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาต่อศิษย์ ครูที่ปรึกษาจึงต้องมีความภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ เรียม ศรีทอง (2541 : 4) ที่กล่าวว่า พลังสำคัญของการพัฒนาประเทศอยู่ที่คุณภาพของคน คนเป็นทั้งเหตุปัจจัยและผลลัพธ์สำคัญของการพัฒนา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 จึงได้ปรับเปลี่ยนแผนการพัฒนามาเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และกระบวนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพก็คือการศึกษา สถาบันการศึกษาจึงมีพันธกิจสำคัญยิ่งต่อสังคมในการช่วยพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ

บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลก็คือครู อาจารย์ ที่นอกจากจะมีภารกิจหลักในการสอนแล้ว บทบาทที่สำคัญอีกหน้าที่หนึ่งคือบทบาทของครูที่ปรึกษา ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการฝึกความเป็นผู้ใหญ่แก่นักเรียน คอยช่วยเหลือเกื้อกูลในงานที่เกินความสามารถของนักเรียน เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ชีวิตนักเรียนที่ดี ให้คำปรึกษา ด้านวิชาการ และช่วยชี้แนะประสานงานให้เกิดความคล่องตัวในกระบวนการศึกษา รวมทั้งการให้คำปรึกษาเบื้องต้นในปัญหาต่าง ๆ ตามที่นักเรียนต้องการ (เรียบ ศิริทอง. 2541 : 4) ในขณะที่ เสรี ลาซโรจน์ (2531 : 133) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูที่ปรึกษาไว้ว่า ครูที่ปรึกษามีหน้าที่ปกครอง ดูแลนักเรียนแทนบิดามารดา ผู้ปกครอง ตลอดระยะเวลาที่นักเรียนใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนภายใต้ระเบียบวินัยที่โรงเรียนกำหนดไว้ รวมทั้งขณะนักเรียนเดินทางมาโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน ซึ่งครูที่ปรึกษาต้องรับภาระทั้งการป้องกัน การแก้ไข และการส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่โรงเรียนตั้งไว้

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียน 3,326 คน จำนวนครู 144 คน จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีการปรับเปลี่ยนมาเป็นแบบสหศึกษาในปีการศึกษา 2544 ซึ่งแต่เดิมนั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นชายล้วน ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นแบบสหศึกษา และได้เริ่มนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในการปกครองนักเรียนในปีการศึกษา 2544 เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านการส่งเสริม การป้องกันปัญหา และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้านความสามารถทางการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว โดยดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้ 5 องค์ประกอบคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก เกิดขึ้นจากกรมสามัญศึกษาโดยความร่วมมือของกรมวิชาการและกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกันจัดทำขึ้น โดยมุ่งหวังให้ครูทุกคนสามารถให้ความดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุก ๆ ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กรมสามัญศึกษา. 2544 : คำนำ)

ในแต่ละปีมีนักเรียนที่ประสบความล้มเหลวในการเรียน ก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาอย่างมาก จากการสำรวจของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระหว่างปีการศึกษา 2531 - 2540 พบว่า มีนักศึกษาพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา ต้องออกจากการศึกษากลางคันเฉลี่ย

ปีละประมาณ 100 คน(กองแผนงาน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2540 : 1 - 30) ขณะที่โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ในปีการศึกษา 2544 มีนักเรียนที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันด้วยสาเหตุต่างๆรวม 60 คน และขาดเรียนติดต่อกันเป็นเวลานานโดยไม่แจ้งสาเหตุ ทางโรงเรียนต้องแยกนักเรียนกลุ่มนี้เป็นนักเรียนที่ถูกแขวนลอยจำนวน 25 คน (เบญจมราชูทิศ. 2545ก : 4)

นอกจากนี้รายงานสถิติจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของฝ่ายปกครองโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ปีการศึกษา 2544 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีสถิติการมาโรงเรียนสายรวม 491 ครั้ง ขาดเรียนรวม 2,336 ครั้ง หนีเรียนรวม 1,196 ครั้ง ในขณะที่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีสถิติการมาโรงเรียนสายรวม 2,086 ครั้ง ขาดเรียนรวม 2,879 ครั้ง หนีเรียนรวม 692 ครั้ง โดยมีนักเรียนที่มาโรงเรียนสายเป็นประจำจำนวน 95 ราย (เบญจมราชูทิศ. 2545 ข. : 3) และพบนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดในฐานะผู้เสพ ต้องส่งตัวเข้ารับการบำบัดรักษาจำนวน 10 ราย ในฐานะผู้จัดหาและจำหน่ายที่ต้องถูกดำเนินคดีทางกฎหมายจำนวน 10 ราย และกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเหล้าและบุหรี่จำนวน 12 ราย (เบญจมราชูทิศ. 2545ก : 3)

จากสถิติดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นได้ว่าการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ยังมีปัญหาอุปสรรคอยู่มาก จึงยังไม่สามารถปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนบางกลุ่มได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ใน 5 ด้านคือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี 5 ด้านคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี 5 ด้านคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาที่จำแนกตามเพศ ระดับชั้นของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษารับผิดชอบ ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงาน

3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี 5 ด้านคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ตามความคิดเห็น

ของนักเรียน จำแนกตามเพศ และระดับชั้นของนักเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ซึ่งครอบคลุมภาระหน้าที่ตามองค์ประกอบสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้านคือ

- 1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 การคัดกรองนักเรียน
- 1.3 การส่งเสริมนักเรียน
- 1.4 การป้องกันและการแก้ไขปัญหา
- 1.5 การส่งต่อนักเรียน

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ประจำจำนวน 68 ห้องเรียน ใช้ครูที่ปรึกษาประจำห้องเรียนละ 2 คน รวมครูที่ปรึกษาทั้งสิ้น 136 คน และนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จำนวน 3,326 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

2.1 ครูที่ปรึกษาในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมดรวม 136 คน

2.2 นักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane, Taro.1967 : 886 - 887) จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,326 คน ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 359 คน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามระดับชั้นของนักเรียน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ครูที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จำแนกตามสถานภาพทางชีวสังคม คือ

3.1.1.1 เพศ จำแนกเป็น

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.1.2 ระดับชั้นของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษารับผิดชอบ จำแนกเป็น

- 1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
- 2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1.1.3 ภาระงาน จำแนกเป็น

- 1) ไม่เกิน 25 คาบ / สัปดาห์
- 2) 26 คาบ / สัปดาห์ ขึ้นไป

3.1.1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น

- 1) ไม่เกิน 25 ปี
- 2) ตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป

3.1.2 นักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จำแนกตาม

- 1) เพศ
- 2) ระดับชั้นของนักเรียน

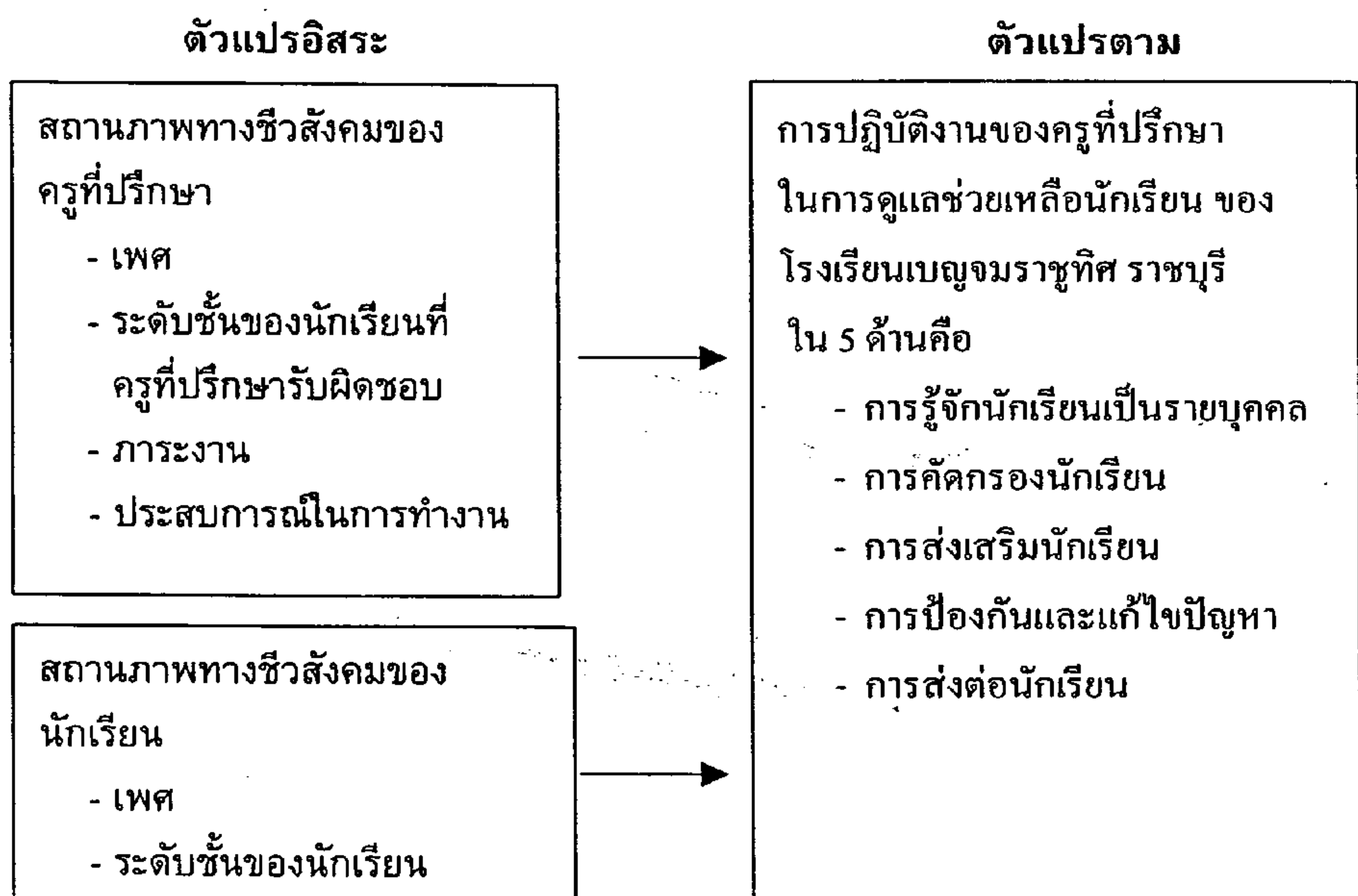
3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี 5 ด้านคือ

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมนักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 5) การส่งต่อนักเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของกรมสามัญศึกษา. (2544 : 3 - 5) เกี่ยวกับการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีเครื่องมือและวิธีการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดองค์ประกอบหลักในการดำเนินงานไว้ 5 ประการคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน

การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน และจากผลการศึกษาวิจัยของ ชันยพร บุษปฤกษ์ (2543 : 97 - 116) ที่ศึกษาพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ภาระการสอน และประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาต่างกัันมีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน เป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการศึกษา การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ซึ่งจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม คือ เพศ ระดับชั้นของนักเรียน ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงาน จึงได้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูที่ปรึกษาที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกัน

3. ครูที่ปรึกษาที่มีระดับชั้นของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษารับผิดชอบต่างกัน มีการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกัน

4. ครูที่ปรึกษาที่มีภาระงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกัน

5. ครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกัน

6. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกัน

7. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ซึ่งหมายรวมถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

2. การปฏิบัติงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินการจัดการกิจกรรมตามกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก กิจกรรมที่ถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่หลักของครูที่ปรึกษา ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกออกเป็น 5 ด้านคือ

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง หน้าที่ในการศึกษา และรวบรวมข้อมูลของนักเรียนทั้งในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านส่วนตัว และประวัติพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน และสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

2.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การใช้ข้อมูลจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา เพื่อครูที่ปรึกษาจะได้จัดกิจกรรมและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.3 การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในการดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษา ทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน สำหรับกลุ่มปกติต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น กลุ่มเสี่ยงต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้เป็นกลุ่มปกติ และป้องกันไม่ให้เกิดกลุ่มนี้กลายเป็นกลุ่มที่มีปัญหาในอนาคต โดยครูที่ปรึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนเป็นสำคัญ

2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ครูที่ปรึกษาต้องทำความเข้าใจนักเรียนกลุ่มนี้อย่างลึกซึ้ง ศึกษาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วน และหาวิธีช่วยเหลือที่เหมาะสมที่สุด

2.5 การส่งต่อนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการกับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหารุนแรงที่ครูที่ปรึกษาไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาโดยลำพังได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น งานแนะแนว นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหาที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ครูที่ปรึกษา หมายถึง ครูซึ่งทำหน้าที่ครูผู้สอนประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆและทำหน้าที่ครูประจำชั้นนักเรียน ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีหน้าที่ศึกษารวบรวมข้อมูลด้านประวัติส่วนตัวของนักเรียน ประวัติการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้คำแนะนำปรึกษาในการปรับพฤติกรรมนักเรียน ทั้งในด้านความประพฤติ และพฤติกรรมกรเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นนักเรียนที่ดี ประสบความสำเร็จในการเรียนตามศักยภาพของนักเรียน

4. เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ ชาย และหญิง

5. ระดับชั้นของนักเรียน หมายถึง ระดับชั้นการศึกษาของนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

6. ภาระงาน หมายถึง ภาระหน้าที่ของครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ซึ่งกำหนดเป็นจำนวนคาบการปฏิบัติงาน โดย 1 คาบ หมายถึง เวลาปฏิบัติงาน 50 นาที ภาระงานของครูที่ปรึกษาจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ ภาระงานด้านการสอน หมายถึง จำนวนคาบการสอน / สัปดาห์ และภาระงานพิเศษ หมายถึง จำนวนคาบการปฏิบัติงานในหน้าที่พิเศษที่โรงเรียนมอบหมาย นอกเหนือจากงานด้านการเรียนการสอนปกติ เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าหน่วยงานย่อย และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานย่อยต่างๆของโรงเรียน

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี กำหนดจำนวนคาบการปฏิบัติงานไว้วันละ 9 คาบ สัปดาห์ละ 45 คาบ ภาระงานของครูที่ปรึกษาจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีภาระงานไม่เกิน 25 คาบ / สัปดาห์ และกลุ่มที่มีภาระงานตั้งแต่ 26 คาบ / สัปดาห์ ขึ้นไป

7. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของครูที่ปรึกษา ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี แบ่งออกเป็น 2
กลุ่มคือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 25 ปี และมีประสบการณ์ตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นหัวข้อดังนี้

1. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี
2. บทบาทและหน้าที่ของครูที่ปรึกษา
3. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. แนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษประจำจังหวัดราชบุรี เป็นโรงเรียนที่เก่าแก่ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2429 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเริ่มจากการใช้สถานที่ของวัดสัตตนารถปริวัตร เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมูล ถึงชั้นประถมศึกษา ต่อมาในปีพ.ศ. 2450 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการปรับปรุงการศึกษาให้มีระบบแบบแผนตามแบบตะวันตก จึงได้เปลี่ยนฐานะของโรงเรียนเป็นโรงเรียนตัวอย่างวัดสัตตนารถปริวัตร ปีพ.ศ. 2455 จึงได้มีอาคารเรียนถาวรเป็นตึก 2 ชั้น ทรงบันหย่าในที่ดินของวัดสัตตนารถปริวัตร โดยพ่อค้าประชาชนและข้าราชการร่วมกันบริจาคทรัพย์สร้างขึ้นเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันที่ 21 กันยายน 2456 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดอาคารเรียนและพระราชทานนามโรงเรียนว่า “เบญจมราชูทิศ” แปลว่า อุทิศแด่พระราชองค์ที่ 5 ซึ่งหมายถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี ทางราชการได้ขนานนามโรงเรียนนี้ว่า “โรงเรียนตัวอย่างประจำมณฑลราชบุรีเบญจมราชูทิศ” ต่อมาปี พ.ศ. 2459 จึงได้ขยายเปิดสอนถึงชั้นมัธยมปีที่ 3 ปี พ.ศ. 2462 ขยายเปิดสอนถึงชั้นมัธยมปีที่ 5 ต่อมา ปี พ.ศ. 2469 ได้แยกนักเรียนหญิงทุกชั้นออกไปเรียนที่โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ ซึ่งเป็นโรงเรียนสตรีประจำจังหวัดราชบุรี และได้ยุบการสอนชั้นมูลและชั้นประถมศึกษา เป็นการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ 1 (ม.1) ถึงมัธยมปีที่ 6 (ม.6) หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ได้มีการบูรณะโรงเรียนโดยซื้อที่ดินเพิ่มเติม สร้างอาคารเรียนเพิ่มขึ้น จนถึง พ.ศ. 2497 จึงได้เปิดสอนถึงชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษา (ม.7 และ ม.8)

(เบญจมราชูทิศ 2544 : 4 - 5)

ปัจจุบันโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีครู อาจารย์รวม 144 คน ลูกจ้างประจำ 17 คน จำนวนนักเรียน 3,226 คน จำแนกเป็นนักเรียนชาย 2,702 คน นักเรียนหญิง 524 คน จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย (เบญจมราชูทิศ 2544 : 6)

การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และการศึกษาต่อ ให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่สังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีทักษะในการประกอบสัมมาอาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชน และครองชีวิตโดยยึดประโยชน์ของสังคม (กรมวิชาการ 2535ก : 1) ส่วนการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถทำประโยชน์แก่สังคมตามบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเชาวน์ปัญญา มีความรู้ และทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ (กรมวิชาการ 2535ข : 1)

วิเชียร ศิริมาศ (2542 : 25) กล่าวว่า โรงเรียนมัศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุระหว่าง 12-17 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงที่เป็นเด็กวัยรุ่น มีความอ่อนไหวได้ง่าย การจะพยายามทำให้เด็กวัยรุ่นเหล่านี้อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ย่อมกระทำได้ยาก และมีปัญหาติดตามมามากมาย ขณะที่กล้า ทองขาว (2544 : 248) ได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ว่า โรงเรียนมีบทบาทในการให้การศึกษาอบรมทั้งทางด้านวิชาการ และให้การดูแลทุกข์สุขแก่ศิษย์แทนบิดามารดา ส่วนศิษย์ก็ต้องเคารพเชื่อฟัง การดูแลนักเรียนในลักษณะนี้จึงหมายถึง การปกป้อง ค้ำครอง ดูแล รักษา รวมทั้งการให้การอบรมด้านศีลธรรม จรรยา มารยาทอันดีงามแก่นักเรียน

กนก จันทร์ขจร (ม.ป.ป. : 339) กล่าวว่า คนในโรงเรียนมีทั้งคนดีและคนเลว การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมิใช่เพียงแต่ควบคุม ดูแล อบรม ว่ากล่าวตักเตือน และลงโทษคนเลวให้อยู่ในระเบียบวินัยเท่านั้น หากแต่จะต้องสนับสนุนส่งเสริมให้คนดีมีความเจริญงอกงาม ดูแลทุกคนให้มีวินัยในตนเอง (Self Discipline) ควบคุมตนเองได้ดี เป็นคนดีที่สังคมมุ่งหวัง ซึ่งสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา (2530 : 4) ที่เห็นว่า ครูที่ปรึกษาต้องให้การดูแลช่วยนักเรียนทุกคน ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่คณะ เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ แก่ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน และส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมให้พัฒนาขึ้น

เป้าหมายโดยแท้จริงในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 24)

1. เพื่อปกครองดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด
2. เพื่อให้รู้ความเคลื่อนไหวของนักเรียน

3. เพื่อให้ครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดพ่อนักเรียนจะระบายความคิดและความทุกข์ได้ ตลอดจนช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆของนักเรียนได้

4. เพื่อป้องกันเหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้น และถ้าเกิดขึ้นแล้วจะช่วยระงับเหตุการณ์ได้ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูต้องไม่มุ่งทำหน้าที่เป็นตำรวจ ยามรักษาการณ์ หรือผู้พิพากษาที่คอยเฝ้า ไล่จับ หรือตัดสินลงโทษนักเรียนแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะต้องคอยเอาใจใส่ดูแล ชี้แนะ และสนับสนุนให้นักเรียนประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ละเว้นการประพฤติในสิ่งที่ไม่ถูกต้องและขัดต่อระเบียบของโรงเรียนและสังคมโดยรวม (เสรี ลาซโรจน์ 2531 :133)

การปกครองดูแลนักเรียนให้ยึดหลัก 2 ประการ คือ (กรมสามัญศึกษา 2530 : 30)

1. หลักการควบคุม โดยใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ เมื่อมีผู้กระทำผิดไปจากข้อตกลง ต้องมีกระบวนการว่ากล่าวตักเตือนหรือลงโทษ

2 หลักการพัฒนาส่งเสริม ด้วยการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมโดยอาศัยทฤษฎีทางจิตวิทยาเป็นพื้นฐาน เพื่อกระตุ้นส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พัฒนาความถนัดความสามารถพิเศษของนักเรียน ทำให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของตนเอง เกิดแรงจูงใจให้ประพฤติดี

หลักการควบคุมและหลักการพัฒนาส่งเสริมต่างมุ่งไปสู่การป้องกันแก้ไขพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ และเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมดีงาม ทั้งนี้ครูที่ปรึกษาจะต้องคำนึงถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไข ควบคุมหรือเสริมสร้าง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อม เช่น สภาพสังคม ครอบครัว สภาพโรงเรียน หรืออาจเกิดจากตัวนักเรียนเอง ในการแก้ไขจำเป็นต้องค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาให้พบก่อน แล้วจึงพิจารณาหาวิธีแก้ไขที่เหมาะสม โดยต้องระลึกเสมอว่า "พฤติกรรมต้องมีสาเหตุ" พฤติกรรมอย่างหนึ่งอาจมาจากหลายๆสาเหตุ และสาเหตุหนึ่งๆอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมหลายๆอย่างได้ และที่สำคัญต้องไม่ทำให้เด็กที่ไม่มีปัญหา กลายเป็นเด็กที่มีปัญหาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของครู

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (กรมสามัญศึกษา. 2544 : คำนำ) กล่าวว่า เยาวชนเป็นเด็กวัยเรียนที่ต้องการความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด ต้องการคำแนะนำปรึกษาอย่างมีเทคนิควิธี บางครั้งก็ต้องการความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมาในชีวิตอย่างเร่งด่วน ต้องการความรัก ความเข้าใจจากผู้ใหญ่ โดยมีพ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญที่สุดของสถาบันครอบครัวในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีครูทุกคนโดยเฉพาะครูที่ปรึกษาซึ่งตามหลักการแล้วจะเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ดังกล่าวแทนพ่อแม่ ผู้ปกครองเมื่อเด็กอยู่โรงเรียน

ครูที่ปรึกษาจึงเป็นบุคลากรของโรงเรียนที่ต้องรับภาระที่สำคัญยิ่ง ในการประสิทธิประสาทวิชาความรู้ และอบรมศีลธรรมจรรยา เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการในทุกๆด้านเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าของสังคม

2. บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา

ความตอนหนึ่งในพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 ความว่า (กรมสามัญศึกษา. 2544 : ปกใน)

“...เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำตัวให้ตกต่ำ หรือเป็นปัญหาแก่สังคม ประการใด แท้จริงต้องการจะเป็นคนดี มีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์นั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำควบคุมให้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง ในฐานะที่เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุดเพราะมีส่วนควบคุมดูแลใกล้ชิดอยู่ทุกๆด้าน รองลงมาจากบิดา มารดา ...”

ยุพา วิริภิมย์กุล (2545 :36) กล่าวว่า การแก้ปัญหาคือเรื่องจำเป็นที่มนุษย์ทุกคนเผชิญกับปัญหาหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต่างต้องประสบทุกวันตลอดชีวิต กล่าวได้ว่า หน้าที่ของมนุษย์คือการแก้ปัญหาคือ ผู้ที่มีความสามารถสูงในการแก้ปัญหาย่อมประสบความสำเร็จทั้งในชีวิตส่วนตัว ครอบครัว และหน้าที่การงาน การแก้ปัญหาคือสิ่งที่ถูกต้อง ควรมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาให้รู้ว่ามีปัญหาอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาทุกปัญหาอย่างละเอียด

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และพิจารณาแนวทางแก้ปัญหาคือที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการแก้ปัญหาคือและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

สภาพสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วเช่นในยุคปัจจุบัน กระแสโลกาภิวัตน์ที่สื่อต่างๆมีบทบาทอย่างยิ่งในการโน้มน้าวชักจูงนักเรียนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ให้หลงใหล ประพฤติตนผิดระเบียบวินัยของโรงเรียนและสังคมมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาซึ่งโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนจำเป็นต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดรองลงมาจากพ่อแม่ ดังนั้นบทบาทของครูที่ปรึกษาจึงมีผลโดยตรงต่อการให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา ให้กลับมามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ครูที่ปรึกษาต้องตระหนักในภาระหน้าที่อันสำคัญนี้ พึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น เสียสละ ด้วยวิญญูญาณแห่งความเป็นครูอาชีพ ที่ไม่ใช่อาชีพครู

โรงเรียนเป็นสถาบันที่ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครู-อาจารย์ และกลุ่มนักเรียน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งสองกลุ่มนี้จะมีผลทางพฤติกรรมต่อกัน ครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญรองลงมาจากผู้ปกครอง บทบาทของครูจึงมีผลต่อนักเรียนมาก โดยทั่วไปครู - อาจารย์ ต่างมีความมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีพัฒนาการที่ดีในทุกด้าน เช่น มีความรู้ดี รู้จักใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม มีอนาคตก้าวหน้า การพัฒนานักเรียนให้ก้าวหน้าตามความสามารถ

ของนักเรียนนั้น ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับเด็กในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ความถนัด ความสนใจ และสิ่งแวดล้อมของเด็กเช่น สภาพครอบครัว สภาพสังคม ชุมชนของนักเรียน (ลักขณา สริวัฒน์. 2543 : 367)

นอกจากนี้บุคลิกภาพ ทำที่การแสดงออกของครูก็ส่งผลโดยตรงต่อบุคลิกภาพการแสดงออกและสุขภาพจิตของนักเรียน เช่น ครูที่มีลักษณะเฉื่อยชา ทำให้เด็กขาดความกระตือรือร้น ขาดความคิดสร้างสรรค์ ไม่ตั้งใจเรียน ครูที่มีบุคลิกแข็งกระด้าง ดุ เผด็จการ มีความแปรปรวนทางอารมณ์สูง ทำให้เด็กมีสุขภาพจิตเสื่อม มีอาการตื่นกลัว ขี้อาย ไม่มั่นใจในตนเอง ครูที่มีลักษณะใจดี ตามใจเด็ก ปรับตัวให้เข้ากับเด็กได้ง่าย จะทำให้เด็กมีลักษณะเอาแต่ใจตนเอง เป็นใหญ่ ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ มักมีปัญหาทางอารมณ์และสังคม ในขณะที่ครูที่มีบุคลิกดึงดูดใจเด็ก สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ สังคม กายภาพและความคิดของเด็กได้ จะทำให้เด็กในชั้นมีการปรับตัวได้ดี มีความคิดสร้างสรรค์สูง มีความร่วมมือดี และใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนได้ด้วยดี (ลักขณา สริวัฒน์. 2543 : 368)

อัจฉรา กฤษดากร ณ อยุธยา. (2535 : 137-138) ได้กล่าวถึงครูประจำชั้นไว้ว่านอกจากจะต้องทำหน้าที่อบรมสั่งสอนนักเรียนในด้านจริยศึกษา ความประพฤติแล้วยังต้องรับผิดชอบ งานด้านเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับประวัติการเจริญงอกงามในด้านต่างๆและผลการศึกษาของนักเรียนด้วย เช่น สมุดบัญชีเรียกชื่อ สมุดประจำชั้น สมุดรายงานประจำตัว ใบแจ้งผลการเรียน ทะเบียนประวัตินักเรียน และการตรวจสอบงานนักเรียน ขณะที่ พิศรวัลย์ โกวิทวาท (2535 : 136) กล่าวว่า ครูประจำชั้นไม่ควรจะเล็งเห็นความสำคัญของงานสอน ซึ่งหมายถึงการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความรู้ทางปัญญาแต่เพียงอย่างเดียว แท้จริงครูควรจะต้องมีความเกี่ยวพัน เอาใจใส่รักใคร่ เพิ่มเติมซ่อมเสริมให้นักเรียนในความดูแลของตน เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ด้วยการแบ่งเวลาสร้างความสุขให้กับนักเรียน ก็จะช่วยให้ครูเป็นครูที่สมบูรณ์แบบ และไม่ควรคิดว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นการเพิ่มภาระให้กับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สุมาลี ดังคณานุรักษ์ (2535 : 160) ที่กล่าวถึงครูประจำชั้น หัวใจสำคัญของการพัฒนานักเรียนไว้ว่า อาชีพครูเหมือนอาชีพของแม่ที่ต้องมีจิตใจกว้างขวางดุจแม่น้า ที่ให้กระแสน้ำใสใจจริงและน้ำใจปรารถนาต่อศิษย์ ขณะเดียวกันก็ต้องเป็นเสมือนแม่พระที่พร้อมจะอดทนให้อภัยให้ความเมตตาแก่ศิษย์ หน้าที่ของครูจึงกว้างไกลกว่าการสอนเนื้อหาวิชาที่รับผิดชอบ ภาระของครูจึงหนักอึ้ง เพราะเป็นภาระต่อการพัฒนาชีวิตให้เติบโตใหญ่ขึ้นมาอย่างมีคุณภาพ

คมเพชร จัตรศุภกุล (2529 : 128-129) กล่าวถึงบทบาทของครูประจำชั้นไว้ว่า ครูประจำชั้นมีความรับผิดชอบเบื้องต้นในเรื่องการสอน แต่ประสิทธิภาพของการสอนขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการสอนและการทำงานด้านแนะแนว ครูประจำชั้นจึงต้องทำหน้าที่แนะแนวด้วย บทบาทของครูประจำชั้นจึงมี 2 ส่วนคือ การสร้างบรรยากาศ และการจัดกิจกรรมแนะแนว เช่น การส่งเสริมการปรับตัวของนักเรียน การรวบรวมข้อมูลนักเรียน การ

ประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ลักษณะ สรวิวัฒน์. (2543 : 374 - 375) ที่เห็นว่าผู้ปกครองนักเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลและแนวทางในการช่วยเหลือ นักเรียน และ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2537 : 41)กล่าวถึงบทบาทของครูที่ปรึกษาว่า เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดสภาพแวดล้อมของนักเรียนในโรงเรียน มีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวของนักเรียน เป็นผู้ทำงานด้านการแนะแนวโดยหน้าที่ ครูที่ปรึกษาควรมีบทบาทหน้าที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน รับผิดชอบกิจกรรมโฮมรูม เข้าใจและยอมรับพฤติกรรมตามวัยของนักเรียน รวบรวมและวินิจฉัยข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนและบันทึกในระเบียบนสะสม ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องการปรับตัวและการเรียน ร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือและพัฒนานักเรียน และ กุญชรี้ คำชาย (2543 : 138) กล่าวถึงครูประจำชั้นว่า นอกจากจะทำงานสอนตามบทบาทแล้ว อีกบทบาทหนึ่งที่ครูจะทำได้ในการช่วยเหลือผู้เรียนเบื้องต้นคือ การให้บริการแนะแนว โดยการให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อผู้เรียนมีความทุกข์และต้องการความช่วยเหลือ

โรงเรียนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นอย่างยิ่ง เพราะวัยรุ่นจะต้องออกจากครอบครัวมาเข้าสู่สังคมใหม่ซึ่งมีคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่พี่น้อง ทำให้ต้องประสบความยุ่งยากในการปรับตัวให้เข้ากับครู เพื่อน ตลอดจนระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆของโรงเรียน และครูจะมีอิทธิพลต่อเด็กมาก เด็กอาจยึดถือเอาท่าที บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของครูเป็นแบบฉบับ ส่วนใหญ่เด็กจะเชื่อและเกรงใจครูมากกว่าเชื่อพ่อแม่ ครูจึงมีอิทธิพลที่จะหล่อหลอมเด็กให้เป็นคนดีหรือคนเลวได้ โดยเฉพาะวัยรุ่นเป็นวัยที่อ่อนไหวง่าย ถ้าประสบปัญหาจากครอบครัวมาแล้ว และยังมาพบกับครูที่ไม่เข้าใจเด็กอีก ก็ยิ่งจะทำให้เด็กมีความคับข้องใจมากขึ้น ดังนั้นถ้าครูมีความรู้ทางด้านจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นแล้ว นับว่าจะเป็นประโยชน์แก่เด็กเป็นอย่างยิ่ง (สมพิศ สุขวิฑูรย์. 2540 : 133 - 134)

ส่วนลักษณะ สรวิวัฒน์. (2543 : 371) กล่าวว่าครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดในโรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบนักเรียนในความปกครองดูแลดังนี้

1. เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนและการเลือกกิจกรรมต่างๆของนักเรียน
2. เป็นผู้ฝึกอบรมนักเรียนในเรื่องความประพฤติ การปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน
3. ต้องศึกษานักเรียนแต่ละคนในความรับผิดชอบเพื่อให้รู้จักนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ และสติปัญญา เป็นต้น
4. เป็นผู้คอยให้กำลังใจแก่นักเรียนที่มีการปรับตัวผิดพลาด ให้รู้จักการปรับตัวที่ถูกต้อง คอยดูแลทุกข์สุขของนักเรียนด้วยความเอาใจใส่ ทั้งต้องทราบความสัมพันธ์ของนักเรียนทุกคนในความรับผิดชอบด้วย
5. ประสานงานกับฝ่ายแนะแนวอย่างใกล้ชิดในการช่วยเหลือนักเรียน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530 : 89 - 90) กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ว่า มีหน้าที่แนะแนววิธีการเรียนแก่นักศึกษาเพิ่มเติมจากการปฐมนิเทศ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาควรศึกษาหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาให้ดี เพื่อให้แนะนำนักศึกษาได้ถูกต้อง ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนหรือปัญหาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับทางบ้าน ครอบครัว พ่อแม่ ความวิตกกังวล ปัญหาด้านสุขภาพ และให้คำปรึกษาการปรับตัวในสถาบันการศึกษา ดูแลด้านวินัยและความประพฤติของนักศึกษา ในขณะที่สถาบันราชภัฏ. (2535 : 17 - 19) ได้กำหนดหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ว่า เป็นผู้เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและประสานงานระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ควบคุมดูแลและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาในกลุ่มที่รับผิดชอบ ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ แก้ไขปัญหาอุปสรรคในการเรียน ช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน วิชาเรียน อาจารย์ และเพื่อนนักศึกษา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักศึกษาที่อยู่ในความดูแลโดยมีระเบียบเหมาะสมประจำตัว เพื่อประโยชน์ในการให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือ เป็นที่พึ่งของนักศึกษาเมื่อมีปัญหาส่วนตัว ดูแลความประพฤติของนักศึกษาให้เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม ให้นักศึกษาตระหนักในหน้าที่ของตนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสถาบัน

การให้คำปรึกษาเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษา ที่บุคลากรทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญและเอาใจใส่ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงประโยชน์สูงสุดของการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนควรจะได้รับ ซึ่งนอกเหนือจากความรู้แล้วยังหมายรวมถึงการได้รับความช่วยเหลือให้มีความเข้าใจตนเองและสังคมดีขึ้น เรียนรู้การใช้ทรัพยากรของสถาบันให้เป็นประโยชน์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของตน (Hobley, 1981 : 46) และผลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆในโลกยุคโลกาภิวัตน์ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล สังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ทำให้บทบาทของครูที่ปรึกษาเปลี่ยนแปลงไป ครูที่ปรึกษาจำต้องให้ความสำคัญกับแนวโน้มของสังคมโลก แนวโน้มด้านการเมืองภายใต้บริบทที่มีองค์ประกอบด้านต่างๆมากมาย เพื่อให้สามารถทำงานด้านการให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Bemak and Hanna, 1998 : 209 - 218)

นอกจากนี้ เดรสเซล (Dressel, 1974 : 57) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูที่ปรึกษาไว้ว่า ครูที่ปรึกษาต้องให้ความสนใจนักเรียนในความรับผิดชอบ มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำปรึกษาด้านวิชาการ การเลือกวิชาเรียน การจัดโปรแกรมการเรียนแก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งต้องเป็นผู้มีความสามารถในการให้คำปรึกษาอื่นๆนอกเหนือจากด้านวิชาการ เช่น ปัญหาส่วนตัวด้วย

ครูที่ปรึกษาที่มีความสามารถควรมีลักษณะบางประการที่จะช่วยให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะดังกล่าวประกอบด้วย

1. คุณลักษณะส่วนตัว (Personal Characteristics) ครูที่ปรึกษาควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความสามารถในการดำรงชีวิต สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมได้ รู้จักและสามารถใช้แหล่งข้อมูลจากหลายๆแหล่ง สามารถเรียนรู้และจัดการกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านการสื่อสาร และการรับ-ส่งข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว (Onnismaa. 1998 : 175 -190) ส่วน พีฟวี (Peavy.1995 : 32) กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาควรมีความสามารถในการพิจารณาพฤติกรรม และเหตุผลของพฤติกรรมของนักเรียน (Contextualization) มีความเข้าใจว่าบุคคลกำลังทำอะไร และเหตุใดจึงทำเช่นนั้น เพื่อให้สามารถให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม ขณะที่ ลิทเทิล (Little. 1985 : 34 - 36) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาไว้ 3 ประการ คือ ครูที่ปรึกษาต้องมีความรู้ มีกลยุทธ์ และมีจรรยาบรรณ และ ชลอสเบิร์ก (Schlossberg.1984 : 132) ได้ให้ความเห็นว่า ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้เรื่องพัฒนาการของนักเรียน เพราะมีส่วนสำคัญในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากการช่วยเหลือนักเรียนต้องอาศัยบูรณาการระหว่างเนื้อหาและกระบวนการของการให้คำแนะนำปรึกษา

ครูที่ปรึกษาที่จะสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องสนใจปัญหาต่างๆของนักเรียน เอาใจใส่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ สนใจใฝ่หาความรู้เพื่อให้ทราบหน้าที่ที่แท้จริงของตนเอง มีความคิดริเริ่ม มีสมรรถภาพในการทำงาน มีความคล่องตัว มีใจรักงาน มีประสิทธิภาพการทำงานทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม มีบุคลิกลักษณะดี เป็นที่ยอมรับของนักเรียน มีไหวพริบปฏิภาณในการโต้ตอบ การสนทนา การให้คำปรึกษาอย่างฉลาด สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส รักความยุติธรรม มีระเบียบกฎเกณฑ์ เป็นคนใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นได้ทุกสถานการณ์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบสูง และยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตา ขยันขันแข็ง อดทน ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (วัฒนา พัทธราวิช. 2539 : 221 - 222)

2. หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษา (Duties and Responsibilities) หน้าที่หลักของครูที่ปรึกษา คือ การดูแลให้คำปรึกษาทั้งทางด้านวิชาการ การแก้ปัญหาต่างๆของนักเรียน ทั้งปัญหาด้านการเรียน ด้านจิตใจ และปัญหาส่วนตัวของนักเรียนด้วย กรมอาชีวศึกษา (2539 : 21 - 22) ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาไว้ดังนี้คือ ประมุขนิเทศ นักศึกษาในความรับผิดชอบในด้านการเรียน ความประพฤติ ระเบียบวินัยและข้อบังคับของสถานศึกษา รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งสวัสดิการต่างๆที่นักศึกษาสามารถขอความช่วยเหลือได้ เก็บรวบรวมประวัติข้อมูลการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการออกหนังสือรับรองต่างๆ ช่วยเหลือและให้คำแนะนำปรึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมของสถาบัน ตลอดจนแนะนำหาทางป้องกันและติดตามนักเรียนที่ขาดเรียน ดักเตือน ดูแล แก้ไข และปรับปรุงความประพฤติของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. (2544 : 331) ได้กล่าวถึงบทบาท หน้าที่รับผิดชอบของครูที่ปรึกษา และครูโฮมรูมไว้ดังนี้

1. ควบคุมดูแล เอาใจใส่นักเรียนจำนวนระหว่าง 25 - 30 คน ในความรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดทุกด้าน เช่น การเรียน ความประพฤติ กิริยามารยาท สุขภาพอนามัย ฯลฯ
2. พบปะนักเรียนในความรับผิดชอบตามเวลาที่กำหนด อาจเป็นช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน หรือช่วงบ่ายหลังเลิกเรียน เพื่อให้คำปรึกษาหรือร่วมกิจกรรมทุกวันๆ ละไม่ควรเกิน 20 นาที
3. ร่วมมือในการหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเยี่ยมบ้าน การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เป็นต้น
4. ช่วยจัดทำและกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มต่างๆ เช่น ระเบียบนสะสม แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบบันทึกพฤติกรรม ฯลฯ
5. ชี้แจงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน คุณค่าของวิชาเรียน หรือการศึกษาคุณค่าของเวลา ของงานและอาชีพ
6. ช่วยในการแก้ปัญหาเบื้องต้นในส่วนที่พอจะแก้ไขได้
7. ช่วยให้ความคิดเห็นแก่ครูแนะแนวเกี่ยวกับตัวนักเรียน และการแก้ปัญหาของนักเรียน
8. รายงานการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกวัน หรือทุกสัปดาห์ หรือทุกเดือน ต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารจัดตั้งขึ้น คณะกรรมการดังกล่าวจะสรุปผลเสนอผู้ต่อบริหารต่อไป

9. ให้ความร่วมมือในการติดตามและประเมินผล

ในขณะเดียวกันครูผู้สอนทั่วไปก็ควรมีส่วนร่วมและมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดังนี้ (สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. 2544 : 331)

1. ให้ความร่วมมือในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล ด้วยการรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ เกี่ยวกับนักเรียน และกรอกลงในแบบฟอร์มต่างๆ เช่น ระเบียบพฤติกรรม มาตราส่วนประมาณค่า ระเบียบนสะสม และช่วยปรับปรุงข้อมูลต่างๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
2. ร่วมมือในการศึกษาพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ แล้วประสานงานหรือรายงานให้ครูแนะแนวทราบ
3. ช่วยให้ออกสนเทศด้านการศึกษาและอาชีพ ให้ความรู้เรื่องอาชีพในสาขาที่ตนถนัด เน้นให้นักเรียนเห็นคุณค่าของวิชาที่ตนสอน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจลักษณะอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ และแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงานเท่าที่ทราบ
4. ให้ความร่วมมือในการประชุมปรึกษาหารือในการช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล
5. ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหา

ซาวิกคัส. (Savickas. 1993 : 211) กล่าวว่า การทำหน้าที่ในสองบทบาทคือ ในฐานะอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา อาจต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวมากเป็นพิเศษในทั้งสองงาน แต่อาจารย์อาจจะให้เวลากับการเตรียมการสอนมากกว่างานอื่นๆ เพราะถือว่างานสอนเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถาบัน ดังนั้นการอุทิศเวลา กำลังกายและกำลังใจของอาจารย์จึงมิได้เน้นที่การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ส่งผลให้อาจารย์บางส่วนขาดข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ โกลด์เบิร์ก. (Goldberg. 1998 : 351 - 357) ที่กล่าวว่า การเตรียมตัวสำหรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาได้แก่ การบูรณาการให้เกิดความเข้าใจขั้นตอนของปัญหา และสามารถนำไปปฏิบัติในการแก้ปัญหาของนักศึกษาได้ ซึ่งอาศัยการอ่านอย่างกว้างขวางในหลายๆสาขาวิชา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาอื่นๆด้วย และการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลจะช่วยให้อาจารย์เข้าใจนักศึกษา และสามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับนักศึกษาได้ดีขึ้น

ดังนั้นผู้มีส่วนรับผิดชอบในการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับนักเรียน ควรได้พิจารณาคุณลักษณะของอาจารย์ที่จะจัดให้กับระดับชั้นของนักเรียน เพราะการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนมากเท่าไร ก็เสมือนได้ช่วยลดปัญหาให้กับนักเรียนได้มากเท่านั้น ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในโรงเรียนก็อาจลดลง ดังคำกล่าวที่ว่า “ เกาให้ถูกที่ ชีให้ถูกคน สรรเรื่องการสื่อสาร ประสานอย่าให้คลุก ” (บุญเลี้ยง ทุมทอง. 2544. : 64)

จากทัศนะเกี่ยวกับครูที่ปรึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า ครูที่ปรึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือในด้านวิชาการ ด้านการบริการ การพัฒนานักเรียน และด้านปัญหาทั่วไป เพื่อให้ นักเรียนมีการพัฒนาจนถึงขีดสูงสุดตามศักยภาพ

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ดำเนินการจัดการเรียนการสอน และการปกครองดูแลนักเรียนโดยยึดนโยบาย หลักการ และแนวทางของกรมสามัญศึกษา แต่เนื่องจากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนจำนวนมาก และนักเรียนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 12 - 17 ปี ที่ถือว่าเป็นเด็กในระยะวัยรุ่นที่มีความอ่อนไหวเป็นช่วงของชีวิตระหว่างความเป็นเด็ก กับความเป็นผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ อาจทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำได้ไม่ทั่วถึง ดังที่ เจริญ เวียงยศ. (2538 : 111) กล่าวว่า ครู อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญของการว่ากล่าวตักเตือน และควบคุมดูแลพฤติกรรมนักเรียนเท่าที่ควร ครูเวรที่ได้รับการแต่งตั้งไม่ปฏิบัติหน้าที่เท่าที่ควร การควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยไม่ได้ผลตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู อาจารย์มีภาระงานมาก จึงทำให้พฤติกรรมของครูในด้านนี้น้อยลง ประกอบกับโรงเรียนขนาดใหญ่มักมีนักเรียนจำนวนมาก การควบคุมดูแลจึงไม่ทั่วถึง และในการปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาอาจมีปัญหาลุप्तรรคเกิดขึ้นได้ ดังที่ บีแมค และฮานนา (Bemak and Hanna. 1998 : 209 -218) กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษามักประสบปัญหาและอุปสรรคในด้านการฝึกอบรมเพื่อปฏิบัติหน้าที่

อาจารย์ที่ปรึกษา การกำหนดนิยามบทบาทและหน้าที่ ในขณะที่พยายามปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ได้เริ่มนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในการปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเริ่มจากการเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในปลายปีการศึกษา 2543 ด้วยการจัดทำคู่มือครูที่ปรึกษาในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยยึดหลักการและแนวคิดของกรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขเพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนได้ศึกษา และเชิญวิทยากรจากโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สมโภชบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนนำร่องการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในงานปกครองนักเรียน มาให้การอบรมแก่ครูที่ปรึกษา

ในการปฏิบัติงาน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาไว้ดังนี้ (เบญจมราชูทิศ. 2544 ข : 14)

1. ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งการส่งเสริม ป้องกันปัญหา และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้านความสามารถทางการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว
2. ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางที่กำหนดคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเรียน
3. ร่วมประชุมปรึกษาปัญหารายกรณี
4. บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. จัดทำระเบียบสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคล ในห้องเรียนที่รับผิดชอบ
6. ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในเบื้องต้นตามกระบวนการ และถ้าแก้ปัญหาไม่ได้ให้ส่งต่อฝ่ายปกครอง หรืองานแนะแนวตามรายกรณีเพื่อแก้ปัญหาต่อไป
7. สำรวจติดตามการมาเรียนของนักเรียน
8. กำกับดูแลนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม
9. กำหนดกิจกรรมโฮมรูมในคาบโฮมรูม โดยยึดความต้องการของนักเรียน และความเหมาะสมกับสถานการณ์
10. ดูแลนักเรียนให้รักษาห้องเรียน อุปกรณ์ภายในห้องเรียนและห้องกิจกรรมโฮมรูม ให้อยู่ในสภาพที่สะอาดพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา
11. จัดทำสมุดรายงานประจำวันนักเรียน (รบ.4 ต/ป) ให้เป็นปัจจุบัน และส่งให้ผู้อำนวยการลงนามก่อนแจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

จากการศึกษาขอบข่ายหน้าที่ของครูที่ปรึกษาพบว่า ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาไว้ใกล้เคียงกัน เช่น ฮาร์ดี (Hardee. 1970 : 11) กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาต้องทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ช่วยเหลือนักศึกษาในการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้อง

กับวัตถุประสงค์และความต้องการของนักศึกษา ประสานงานกับอาจารย์อื่นในการพัฒนาความก้าวหน้าของนักศึกษา และช่วยเหลือนักศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ นุชลี อุปภัย (2542 : 4) ที่กล่าวว่า นักวิชาการตะวันตกมุ่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยเหลือนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางการศึกษา การพัฒนาและการปรับตัวของนักศึกษา ซึ่งการกำหนดบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาของสถาบันการศึกษาในประเทศไทยก็เป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือ อาจารย์ที่ปรึกษาต้องให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในปัญหาทางการเรียนและการปรับตัวในสถานศึกษา

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ (กรมวิชาการ. 2545 ก : 1) จากสาระสำคัญของแผนพัฒนาการแนะแนวฉบับที่ 3 (พ.ศ.2545 - 2549) ได้กำหนดวิสัยทัศน์การแนะแนวไว้ว่า การแนะแนวมุ่งให้ทุกคนในทุกช่วงชีวิตมีคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดี ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงและมีความสุข ทุกคนในสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวอย่างกัลยาณมิตร (กรมวิชาการ. 2545 ข : 2)

แผนพัฒนาการแนะแนวฉบับที่ 3 เน้นการใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกลไกในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งส่งเสริมเพิ่มเติมให้บุคคลสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ โดยยึดหลักว่าบุคคลทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจ เพื่อเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความรับผิดชอบ ถึงพร้อมด้วยศีลธรรมจริยธรรม โดยสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูทุกคนนำองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคนิควิธีการทางจิตวิทยาการแนะแนว และควรให้คำปรึกษาไปบูรณาการในสาระการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้นำองค์ความรู้ด้านจิตวิทยาการแนะแนวไปใช้ในการให้คำปรึกษา และเลี้ยงดูบุตรหลานในความปกครองดูแล (กรมวิชาการ. 2545 ข : 6) ซึ่งสถานศึกษาจะต้องเร่งรัดให้ครู คณาจารย์ทุกคนมีบทบาทในการแนะแนว ให้รู้จักและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาเบื้องต้นได้ (กรมวิชาการ. 2545 ข : 11) นั่นคือครูที่ปรึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนวด้วยอีกบทบาทหนึ่ง

สุรพล บุญมีทองอยู่ (2542 : 71) ทำการวิจัยพบว่า ปัญหาในการส่งเสริมวินัย คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเกิดจาก การขาดการประสานงานระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียนและผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ลักขณา สิริวัฒน์. (2543 : 374 - 375) ที่เห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลและแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียนและต้องคอยสอดส่องดูแลเด็กของตนอย่างใกล้ชิด

ต้องสังเกตพฤติกรรม ความต้องการทางกาย ทางจิตใจและทางสังคม โดยผู้ปกครองควร สันทนากับเด็กเป็นประจำซึ่งจะทำให้ทราบความเคลื่อนไหว ความเปลี่ยนแปลง และปัญหา ข้อคับข้องใจของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองสามารถให้คำแนะนำหรือให้ความช่วยเหลือใน การแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ทำให้เด็กเกิดความความรู้สึกอบอุ่น และสวัสดิ์ สุวรรณอักษร. (2544 : 332) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองไว้ว่า ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกับครู ที่ปรึกษาในการให้ข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการแนะแนว และช่วยเหลือเอาใจใส่นักเรียนในความปกครองของตนให้มีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง ร่วมมือกับครูที่ปรึกษาในการแก้ปัญหา และการพัฒนานักเรียนในทุกๆด้าน ในขณะที่เดียวกัน ตัวนักเรียนเองก็ควรให้ความร่วมมือกับครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง โดยนักเรียนควรมีบทบาท หน้าที่ในการเข้ารับบริการ รับคำแนะนำปรึกษาจากครูที่ปรึกษาดด้วยความสมัครใจ รับผิดชอบ ในการตัดสินใจด้วยตนเอง ร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นจริงของตนเองโดยไม่ปิดบังแก่ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และผู้ปกครอง และที่สำคัญต้องยอมรับที่จะปรับปรุงตนเองเสมอ โดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหา

ปัญหาในการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก การขาด ระบบและวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ นุชลี อุปภัย (2542 : 13 ; อ้างอิงจาก Srithong 1997) กล่าวว่า การวางระบบงานที่เหมาะสมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของอาจารย์ที่ปรึกษา ระบบงานอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีจะต้องประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาที่มี คุณสมบัติที่เหมาะสม ผ่านการฝึกอบรมให้มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ และมีทักษะในการให้การ ดูแลช่วยเหลือเบื้องต้นแก่นักเรียนได้ และต้องมีเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติงาน เช่น คู่มือการ ปฏิบัติงาน แบบฟอร์มและเอกสารต่างที่จำเป็นต้องใช้ประกอบการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ ปรึกษา เช่น แฟ้มประวัตินักศึกษา แฟ้มบันทึกข้อมูลการให้บริการปรึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ การบริหารงานอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น การกำหนดนโยบาย มาตรการและวิธีการปฏิบัติงานของ อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนการประสานงานอำนวยความสะดวก และการช่วยเหลือแนะนำ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถทำงานได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่าปัญหาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการปกครอง ดูแลช่วยเหลือนักเรียนขาดประสิทธิภาพเป็นผลมาจาก การขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ ขาดระบบ การปฏิบัติงานที่ชัดเจน และขาดเครื่องมือวิธีการที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกิดจากความร่วมมือกันของกรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ในการพัฒนาระบบ วิธีการและเครื่องมือ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษานำไปใช้ ในการปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียนในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. หลักการและแนวคิดของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์เดียวกันที่สำคัญ 3 ประการ คือ (สวัสต์ สุวรรณอักษร. 2544 : 298)

1. เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล (Preventive Approach)
2. เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นแล้วกับบุคคล (Curative or Remedial Approach)

3. เพื่อส่งเสริมให้บุคคลได้มีพัฒนาการในด้านต่างๆอย่างเต็มที่ (Developmental Approach)

หรืออาจสรุปได้ว่า 3ก คือ “ กั้น ” “ แก้ ” และ “ ก่อ ”

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือในที่นี้หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติด (กรมสามัญศึกษา 2544 : 5)

กรมสามัญศึกษาตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา ดังนั้นระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงนับว่าเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อรับการประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ผลผลิต และกระบวนการ จากความจำเป็นดังกล่าว กรมสามัญศึกษาโดยความร่วมมือจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จึงนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้เพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการ กิจกรรม และเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 3)

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิตเพียงแค่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคลดังนั้น การยัดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนา เพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้งด้านการป้องกันแก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

2. ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครองหรือชุมชน

การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และเพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือชุมชน มีการทำงานร่วมกันโดยผ่าน กระบวนการทำงานที่มีระบบ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงานที่สามารถตรวจสอบ หรือรับการประเมินได้ (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 3)

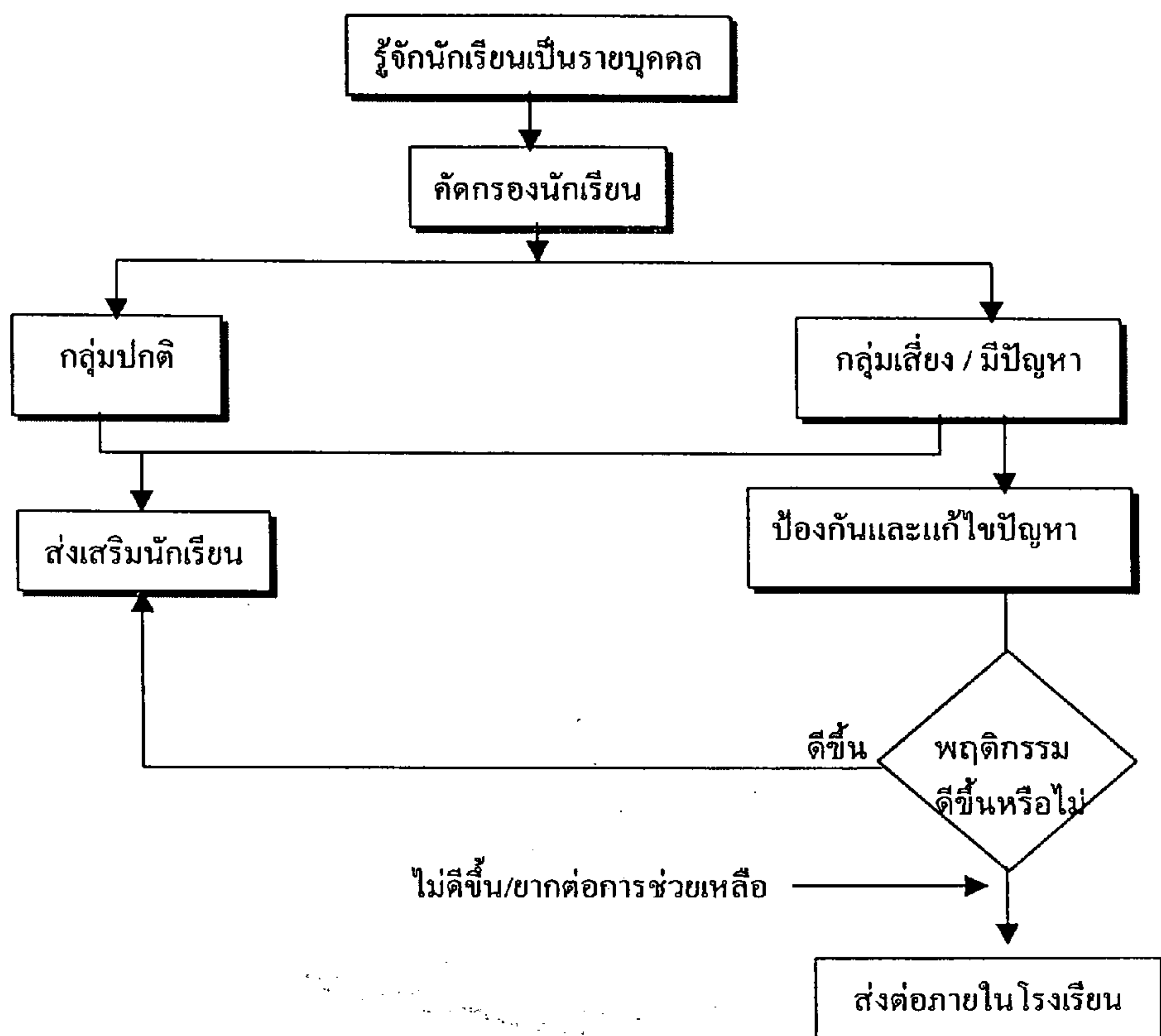
จากการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คาดว่าน่าจะเกิด ประโยชน์ต่อนักเรียนดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 3)

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเองและสามารถควบคุมตนเองได้
4. นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
5. นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

กระบวนการทำงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็น บุคลากรหลักในการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ (กรมสามัญศึกษา 2544 : 4)

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อนักเรียน

ซึ่งกระบวนการดำเนินงานทั้ง 5 ประการดังกล่าว แสดงให้เห็นในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กระบวนการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน : 16

กระบวนการดำเนินงานตามแผนภูมิ เป็นความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาตลอดกระบวนการ โดยมีการประสานหรือรับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครูที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งมีวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งกรมสามัญศึกษาได้มอบหมายให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน นำไปใช้ในปีการศึกษา 2544 นั้น ทุกโรงเรียนจะต้องปฏิบัติตามแนวทางดังนี้ คือ (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 33 - 38)

1. จัดการประชุมเพื่อกำหนดโครงสร้างบุคลากร
2. แต่งตั้งคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. กำหนดบทบาท หน้าที่ ของคณะกรรมการ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยคณะกรรมการ 3 ชุด คือ

1. คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) ประกอบด้วย

1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
1.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่าย	กรรมการ
1.3 หัวหน้าระดับชั้น	กรรมการ
1.4 หัวหน้าแผนงานโรงเรียน	กรรมการ
1.5 ผู้แทนผู้ปกครอง / ชุมชน	กรรมการ
1.6 หัวหน้างานแนะแนว	กรรมการ
1.7 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอำนวยการมีหน้าที่กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการ และประชุมคณะกรรมการ

2. คณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสาน) ประกอบด้วย

2.1 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง	ประธานกรรมการ
2.2 หัวหน้าระดับทุกระดับ	กรรมการ
2.3 หัวหน้างานอนามัย	กรรมการ
2.4 ครูงานแผนงาน สารสนเทศ	กรรมการ
2.5 บุคลากรอื่นที่โรงเรียนเห็นสมควร	กรรมการ
2.6 หัวหน้างานแนะแนว	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการประสานงานมีหน้าที่ ปฏิบัติงานในฐานะบุคลากรหลักในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประสานงานระหว่างคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) และคณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีหน้าที่อื่นดังนี้

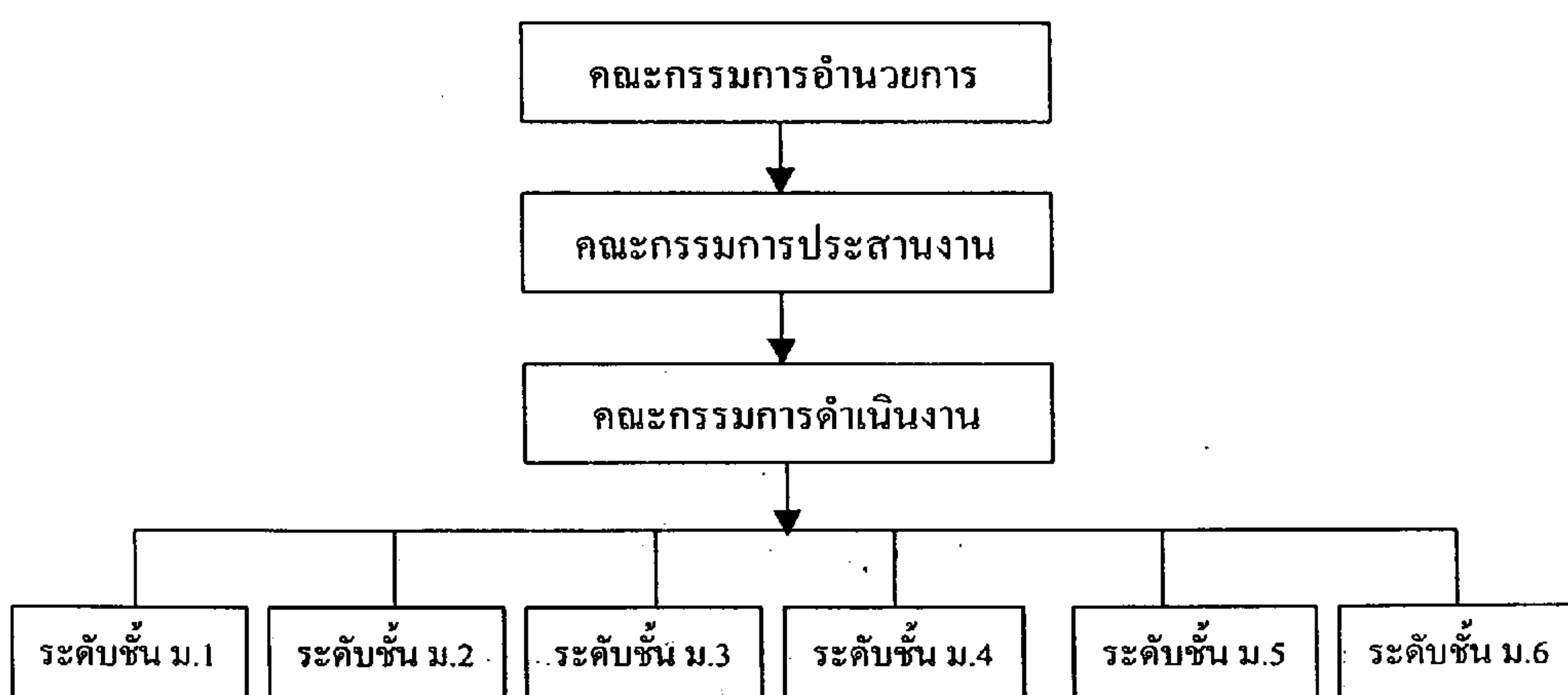
- 1) จัดเอกสาร เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน และรับผิดชอบจัดประชุม ชี้แจง และการฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร
- 2) จัดประชุมคณะกรรมการเดือนละ 1 ครั้ง
- 3) รายงานสรุปผลการดำเนินงาน

3. คณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) แยกเป็น 6 คณะ ตามระดับชั้นเรียน บุคลากรแต่ละคณะประกอบด้วย

3.1 หัวหน้าระดับชั้น	ประธานกรรมการ
3.2 รองหัวหน้าระดับ	รองประธานกรรมการ
3.3 ครูที่ปรึกษาในระดับ	กรรมการ
3.4 ครูประจำวิชาในระดับ	กรรมการ
3.5 ครูแนะแนว	กรรมการ
3.6 บุคลากรตามความเหมาะสม	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินงานมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

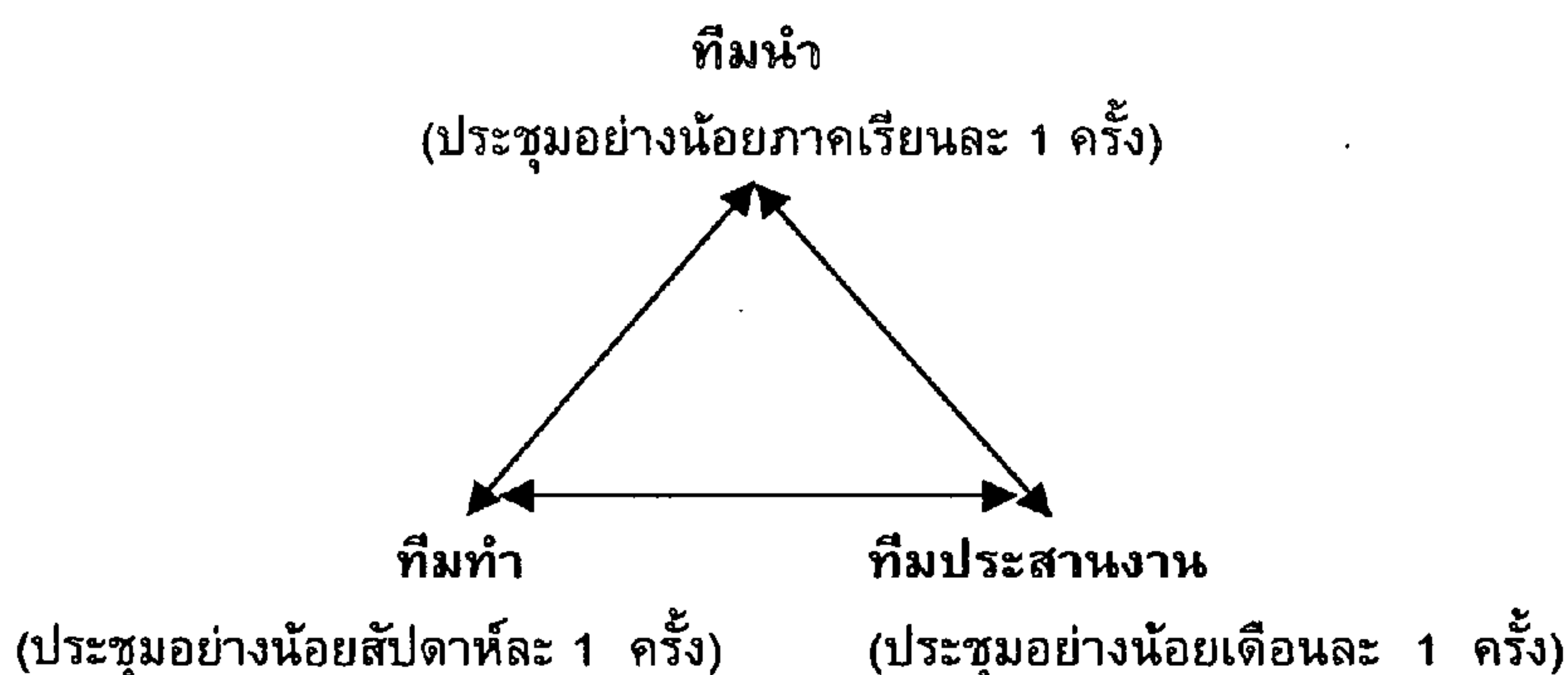
- 1) ประสานงาน ประชุมชี้แจง และทำความเข้าใจกับคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง
 - 2) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงาน ประเมินผล จัดทำรายงานตามระดับชั้น
 - 3) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของครูที่ปรึกษา เพื่อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำเสนอทีมประสาน
 - 4) ประชุมร่วมกันอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- โครงสร้างคณะกรรมการทั้ง 3 ชุด ดังแสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างคณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 ที่มา : กรมสามัญศึกษา. (2544). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรม
 สามัญศึกษา หน้า 34

แม้ว่าคณะกรรมการทั้ง 3 คณะ จะมีรูปแบบโครงสร้างตามลำดับชั้น แต่คณะกรรมการทุกคณะสามารถปฏิบัติงานเชื่อมโยงถึงกันได้ เพื่อให้เกิดการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้แต่ละคณะต้องร่วมมือกันทำงานเป็นทีม

ลักษณะการประสานการทำงานเป็นทีม ดังแสดงในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 การทำงานประสานกันและร่วมงานเป็นทีม

ที่มา : กรมสามัญศึกษา. (2544). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา หน้า 34

ครูที่ปรึกษาในฐานะคณะกรรมการดำเนินงาน มีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

1. ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งการส่งเสริม ป้องกันปัญหา และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวหรืออื่น ๆ
2. ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางที่กำหนด คือ..
 - 2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 2.2 การคัดกรองนักเรียน
 - 2.3 การส่งเสริมนักเรียน
 - 2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา
 - 2.5 การส่งต่อนักเรียน
3. ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษาปัญหารายกรณี
4. บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงาน และประเมินผล รายงานต่อหัวหน้าระดับชั้น
5. อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

คณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกคณะ จำเป็นต้องประสานการทำงานร่วมกัน และมีการทำงานเป็นทีม โดยมีหลักยุทธศาสตร์ความสำเร็จดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 38)

1. มีการประชุมสม่ำเสมอต่อเนื่อง พร้อมเพรียงกันและอยู่ร่วมประชุมโดยตลอด
2. เลิกประชุมพร้อมกันทุกคน ไม่ออกจากที่ประชุมก่อนยุติการประชุม
3. เคารพกฎกติกาของที่ประชุม ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง ต้องมีการประชุมตกลงกัน
4. มีความเคารพซึ่งกันและกัน ให้เกียรติกัน และมีความภาคภูมิใจในผลงานร่วมกัน

สายสมร ยุวนิมิ (2545 : 74) กล่าวถึงปัจจัยที่จะสนับสนุนให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

1. ผู้บริหารและผู้ช่วยทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
2. ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องตระหนักในความสำคัญ และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนทุกด้าน
3. คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคนต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด
4. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยที่ครูทุกคนต้องให้ความร่วมมือ รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆจากโรงเรียน
5. การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร แก่ครูที่ปรึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น เรื่องทักษะการให้คำปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4. แนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใช้ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติงาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน (กรมสามัญศึกษา 2544 : 37) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน จึงก่อให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการได้รู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ครูปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดคะเน โดยเฉพาะการแก้ปัญหาให้นักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน หรือเกิดได้น้อยที่สุด

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรมี ประกอบด้วยข้อมูล 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. ด้านความสามารถ แยกเป็นด้านการเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การเรียน ผลการเรียนเฉลี่ย และด้านความสามารถอื่น ๆ บทบาทพิเศษ ความสามารถพิเศษต่าง ๆ

2. ด้านสุขภาพ แยกเป็นด้านสุขภาพร่างกาย เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว การได้ยิน การมองเห็น และด้านสุขภาพจิต และพฤติกรรม เช่น ความประพฤติ บุคลิกภาพ อารมณ์และสังคม

3. ด้านครอบครัว แยกเป็น ด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายในครอบครัว ด้านการคุ้มครองนักเรียน เช่น จำนวนพี่น้อง สถานภาพของบิดา มารดา ลักษณะของที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม บุคคลที่รับผิดชอบนักเรียน ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ความเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัว การใช้สารเสพติด การติดสุรา การพนัน และด้านอื่นๆที่ครูพบเพิ่มเติมซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ครูที่ปรึกษาต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว เครื่องมือที่สำคัญได้แก่

1. ระเบียบสะสม

2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

3. วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การศึกษาจากแฟ้มสะสมผลงาน การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองซึ่งจัดทำโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

4.1.1 ระเบียบสะสม

ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านี้มาศึกษาพิจารณาทำความเข้าใจกับนักเรียนเป็นเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีข้อสังเกตบางประการก็ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูคนอื่น ๆ หรือเพื่อน ๆ ของนักเรียน

ระเบียบสะสมเป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จึงต้องเป็นความลับและเก็บไว้อย่างดีมิให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องหรือเด็กอื่น ๆ มารื้อค้นได้ หากเป็นไปได้ควรเก็บไว้กับครูที่ปรึกษา และมีตู้เก็บระเบียบสะสมให้เรียบร้อย ระเบียบสะสมควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปีการศึกษา หรือ 6 ปีการศึกษา และส่งต่อระเบียบสะสมไปยังครูที่ปรึกษาคนใหม่ในปีการศึกษาต่อไป หรืออาจจัดครูที่ปรึกษาตามดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จนจบการศึกษาในแต่ละตอน หรือจนจบ 6 ปีการศึกษาก็ได้

4.1.2 แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

แบบประเมินพฤติกรรมเด็กเป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม การปรับตัว ที่มีผลเกี่ยวเนื่องกับสภาพจิตใจ ซึ่งจะช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษามีแนวทางการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น แบบประเมินพฤติกรรมเด็กเป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยพัฒนามาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมัน ซึ่งใช้กันแพร่หลายในประเทศแถบยุโรป เพราะมีความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่มากคณะผู้จัดทำของกรมสุขภาพจิต โดยแพทย์หญิงพรรณพิมล หล่อตระกูล เป็นหัวหน้าคณะได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความเที่ยง และความตรงแบบประเมินและหาเกณฑ์มาตรฐาน (Norm) ของเด็กไทย

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก มี 3 ชุด คือ

- ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน
- ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินนักเรียน
- ชุดที่นักเรียนประเมินตนเอง

ทั้ง 3 ชุด มีเนื้อหา และจำนวนข้อเท่ากัน คือ 25 ข้อ โรงเรียนอาจเลือกใช้ชุดที่นักเรียนประเมินตนเองชุดเดียว หรือใช้ควบคู่กับชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเพื่อความเที่ยงตรงยิ่งขึ้น โดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตนเองเกิน 1 เดือน ซึ่งหากเป็นไปได้ควรใช้แบบประเมินทั้ง 3 ชุด พร้อมกัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ออกมา การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องได้รับการอบรมวิธีการใช้ก่อน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะในการใช้

ในกรณีที่ข้อมูลของนักเรียนจากระเบียนสะสมและแบบประเมินพฤติกรรมเด็กมีไม่พอเพียง หรือเกิดกรณีที่จำเป็นต้องข้อมูลเพิ่มเติมอีก ครูที่ปรึกษาก็อาจใช้วิธีการและเครื่องมืออื่นๆเพิ่มเติม เช่น การสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นต้น

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาสร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถรวบรวมข้อมูลนักเรียนได้มากพอที่จะสามารถวิเคราะห์พฤติกรรม คัดกรองนักเรียน ให้คำแนะนำปรึกษา และวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา มักมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและก่อปัญหาขึ้นมากมาย ครูที่ปรึกษาที่มีข้อมูลนักเรียนมากพอจะสามารถจัดกิจกรรมป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ และหากมีปัญหากเกิดขึ้นก็จะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งที่

4.2 การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การ คัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2. กลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไข ปัญหาตามแต่กรณี การจัดกลุ่มนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการ เพื่อดูแล ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหให้ตรงกับปัญหาของนักเรียน ยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ปัญหา ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการ จัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อ ความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่า ขณะนี้ตนเอง มีพฤติกรรมอย่างไร หรือประสบปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อน นักเรียนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้ ครูที่ปรึกษาจะต้องประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งต้องระมัดระวังใน การสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึก ว่า บุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติ แตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา และยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการ ประชุม เพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการ คัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียนรวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

การคัดกรองนักเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อจำแนกกลุ่มนักเรียน เป็นการจำแนกตาม ข้อมูลนักเรียนโดยยึดเกณฑ์การคัดกรองที่บุคลากรของโรงเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น ผลการ คัดกรองนักเรียนจะช่วยให้ครูที่ปรึกษาทราบพฤติกรรม และแนวโน้มของพฤติกรรมนักเรียนที่ รับผิดชอบ ซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษาสามารถวางแผนจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนใน แต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ครูที่ปรึกษาควรแจ้งผลการคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครอง ทราบทุกราย โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และต้องแจ้งด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อ ไม่ให้ผู้ปกครองนักเรียนเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนแปลกแยกจากนักเรียนอื่น แต่ควรใช้ วิธีชี้แจง เสนอแนะ และขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

4.3 การส่งเสริมนักเรียน

การส่งเสริมนักเรียน เป็นการจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความ ดูแลของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนในกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาให้มีคุณภาพมาก

ยิ่งขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา กลับมาเป็น นักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนและชุมชนคาดหวังต่อไป

การส่งเสริมนักเรียน มีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มี กิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริม นักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ สถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นห้องเรียน หรือ นอกห้องเรียน โดยจัดให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษา และนักเรียนเป็นดังสมาชิกใน ครอบครัวเดียวกัน และมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะการตัดสินใจ ทักษะการ ปรับตัวและการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมด้วยกัน การจัดกิจกรรมโฮมรูมนี้จะช่วยให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถ ส่งเสริมความสามารถ และป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย

2. การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) เป็นการพบ กันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และร่วมมือกัน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครอง การประชุมผู้ปกครองจะทำให้ นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพ มี ความสามารถมากยิ่งขึ้น หรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหานักเรียน

สิ่งที่ครูที่ปรึกษาต้องตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุมคือ ต้องมีการเตรียมข้อมูล นักเรียนแต่ละคนให้ชัดเจน และในการสื่อสารกับผู้ปกครองจะต้องระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิด ความรู้สึกทางลบ การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนควรเป็นการพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัว นักเรียน แสดงถึงความห่วงใย ใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยกิจกรรมที่จะนำ ให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบ และต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง ของนักเรียน ในการจัดการประชุมทุกครั้ง ครูที่ปรึกษาจะต้องบันทึกหลักฐานการประชุมแต่ละ ครั้งเพื่อเป็นหลักฐาน เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเป็นข้อมูลสำหรับการ จัดการประชุม ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

4.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคน เท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่าง ไกล่ลชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน โดยไม่ปล่อยปละละเลย นักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงาน ที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่ามาก และครูที่ปรึกษาต้องจัดทำบันทึกหลักฐานการช่วยเหลือนักเรียนไว้ ทุกครั้ง

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนมากที่ต่างมาจากครอบครัวที่มีสถานภาพและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ประกอบกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีอายุอยู่ระหว่าง 12 - 17 ปี ซึ่งจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่น เมื่อต้องมาใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ร่วมเรียนและทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับบรรยากาศของโรงเรียน นักเรียนที่ปรับตัวไม่ได้ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมามากมาย สมสุข ชีระพิจิตร (2536 : 148) กล่าวว่า ปัญหาของนักเรียนมี 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาเล่าเรียน ด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้านอารมณ์และสังคม ปัญหาทั้งสามด้านนี้มาจากความต้องการของนักเรียนตามธรรมชาติ ตามวัย และตามพัฒนาการ ซึ่งเป็นผลมาจากนักเรียนขาดทักษะในการปรับตัว และความไม่เข้าใจกันระหว่างนักเรียนกับผู้ใหญ่ที่อยู่รอบข้าง

ส่วนวิทยา นาควัชระ (2537 : 292 - 296) ได้วิเคราะห์และจำแนกปัญหาของนักเรียนในวัยรุ่นออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ปัญหาที่เกิดจากตัวของวัยรุ่นเอง ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ สังคม เซวณปัญญา และอารมณ์ทางเพศ
2. ปัญหาที่เกิดจากสังคมมองว่าวัยรุ่นมีปัญหา ปัญหานี้อาจมาจากการเปลี่ยนแปลงในตัววัยรุ่น ปฏิกริยาที่วัยรุ่นมีต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น หรือการแสวงหาเพื่อให้ได้มาตามความต้องการตามวัยของวัยรุ่น ซึ่งสังคมอาจไม่เข้าใจและมองว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นปัญหา
3. ปัญหาที่เกิดจากปฏิกริยาต่อต้านของวัยรุ่นต่อสังคม ปัญหานี้เป็นปัญหาที่ร้ายแรงยากแก่การแก้ไข และเป็นปัญหาที่เด่นชัด เมื่อวัยรุ่นคิดว่าผู้ใหญ่หรือสังคมไม่เข้าใจตน จะเกิดปฏิกริยาในลักษณะของการต่อต้านกฎเกณฑ์ หรือทำเพื่อประชดตัวเอง ประกอบกับพลังความคิดและพลังกายที่มีอยู่มาก การแสดงออกจึงค่อนข้างรุนแรงกว่าที่เด็กหรือผู้ใหญ่จะกระทำ

กรมสามัญศึกษา (2530 : 1) กล่าวถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนไว้ 3 ประการ คือ

1. สภาพสังคม เช่น ความเปลี่ยนแปลงและความขัดแย้งในค่านิยม เทคโนโลยี และวัฒนธรรมใหม่ๆ รวมถึงสภาพเศรษฐกิจที่มีการเอาเปรียบและแข่งขันสูง
2. สภาพครอบครัวที่มีปัญหา
3. สภาพภายในโรงเรียน โดยเฉพาะกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเนื้อหาวิชา และการจัดครูสอนตามรายวิชา ทำให้ครูต้องสอนนักเรียนจำนวนมาก ครูจึงรู้จักนักเรียนได้ไม่ถ่องแท้ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปแบบผิวเผิน การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร

ปัญญา เจริญวงศ์ (2534 : 5) ได้สรุปประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนไว้ 5 ประเด็น คือ ปัญหาความเปี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาเกี่ยวกับการลักขโมย ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ปัญหาการหนีเรียน และการหนีออกจากบ้าน ส่วน พันธ์ หันนาคินทร์ (2528 : 322 - 323) ได้สรุปพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนที่โรงเรียนจำเป็นต้องแก้ไข ได้แก่ การแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน กิริยามารยาท การไม่ตรงต่อเวลา ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ขาดความสามัคคี ความเกียจคร้าน การพึ่งสิ่งเสพติดให้โทษ การหนีโรงเรียน ความประพฤติด้านชั่วสาว การเที่ยวกลางคืน การเล่นการพนัน การทะเลาะวิวาท การลักขโมย ความหยาบคาย ก้าวร้าว การทำลายทรัพย์สิน การฝ่าฝืนกฎจราจร และการพกพาอาวุธ

กิตติมา ปรีดีติลล (2532 : 173) เสนอแนะการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมในโรงเรียนว่า ควรปฏิบัติดังนี้

1. การออกคำสั่ง ระเบียบ ควรพิจารณาอย่างรอบคอบว่า สามารถช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้
2. จัดสภาพของโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ น่าเรียน
3. ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน
4. การฝึกให้นักเรียนเป็นคนมีเกียรติ มีวินัย มีความรับผิดชอบ จะป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ดีที่สุด
5. พยายามสร้างความภาคภูมิใจในโรงเรียน เพื่อจะได้นำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน
6. สร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยใช้กระบวนการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษา
7. พยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษ ซึ่งไม่เป็นผลดีนักต่อการสร้างวินัย
8. สื่อสารแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวินัยให้เข้าใจตรงกันโดยทั่วถึง
9. ผู้บริหารต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวินัยนักเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้
10. มีการกำกับติดตามให้ปฏิบัติตามระเบียบอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ มากมาย และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นเรื่อยๆ การแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ซับซ้อนละเอียดอ่อนมาก การที่โรงเรียนพยายามแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนนับเป็นสิ่งที่สวนทางกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียน จึงมักก่อให้เกิดความขัดแย้งรุนแรง และเป็นปัญหาในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนมากมาย ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ครูอาจารย์มักถือว่าไม่ใช่ภาระงานของตน หน้าที่หลักของตนคืองานสอนเนื้อหาวิชา ผู้ปกครองก็ให้ความร่วมมือน้อย เมื่อโรงเรียนเชิญมาประชุมมักอ้างว่าไม่ว่าง ส่วนชุมชน ท้องถิ่นก็ละเลย ไม่เอาเป็นสาระ

2. ขั้นตอนในการลงโทษผู้กระทำความผิดยุ่งยาก สลับซับซ้อนเกินไป
3. ผู้บริหาร ฝ่ายปกครอง ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครองนักเรียนมักมีทัศนคติที่ขัดแย้งกันในเรื่องการลงโทษนักเรียน
4. จำนวนนักเรียนมีมากเกินไปเมื่อเทียบกับจำนวนครูที่เกี่ยวข้อง ทำให้ดูแลได้ไม่ทั่วถึง
5. นักเรียนอาศัยอยู่ในท้องที่ห่างไกล ทำให้ติดตาม กำกับดูแลได้ยากลำบาก
6. ชุมชนมอมเมาเด็กและเยาวชนโดยขาดสำนึก มุ่งหวังเพียงผลประโยชน์ส่วนตน

การแก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง และจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด แนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งอาจใช้วิธีการลงโทษเพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความผิดที่ได้กระทำไป หรืออาจใช้วิธีการเห็นอกเห็นใจ ประนีประนอม ให้กำลังใจหรือเสริมแรง เพื่อให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านั้นนักเรียนต้องเลิกประพฤติปฏิบัติด้วยความเต็มใจ จึงจะสามารถแก้ไขพฤติกรรมนั้นได้อย่างยั่งยืน

การป้องกัน และแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิควิธี แต่กรมสามัญศึกษา (2544 : 24) กำหนดให้ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ 2 ประการ คือ

1. การให้การปรึกษาเบื้องต้น เป็นการให้การช่วยเหลือเพื่อผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิด และการปฏิบัติตนของนักเรียนโดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ ทั้งนี้ครูที่ปรึกษาจะต้องสร้างสัมพันธภาพกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจกล้าที่จะให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อครูที่ปรึกษาจะได้ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

2. การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา กรมสามัญศึกษา (2544 : 25) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมไว้ 5 แนวทางที่จำเป็น คือ

- 2.1 การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2.2 การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม
- 2.3 การใช้กิจกรรมในห้องเรียน
- 2.4 การใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน
- 2.5 การใช้กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง

สำหรับกิจกรรมที่ 2.3, 2.4 และ 2.5 ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ ส่วนกิจกรรมที่ 2.1 และ 2.2 ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากครูอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งโรงเรียนจะต้องให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมด้วยเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

การพิจารณาเลือกใช้กิจกรรมครูที่ปรึกษาจะต้องคำนึงถึง ความเหมาะสมสอดคล้อง กับลักษณะปัญหา บุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละคน สภาพของชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชน ด้วย และข้อมูลที่ครูที่ปรึกษาพึงตระหนักอย่างยิ่งคือการรักษาความลับของนักเรียน เรื่องราว ข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือต้องไม่นำไปเปิดเผย เว้นแต่เพื่อขอความร่วมมือในการ ช่วยเหลือนักเรียนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยต้องไม่ระบุชื่อ – สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นลักษณะที่ทำให้เกียรตินักเรียน

การช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหา ให้ครบถ้วน และหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียน ไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกัน วิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคน หนึ่ง อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่งเนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้นการ ช่วยเหลือแก้ปัญหานักเรียนโดยเฉพาะการให้คำแนะนำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือที่ ดตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการ หรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูปรึกษาแต่ละคนสามารถ เรียนรู้ ผักผ่อนเพื่อนำไปใช้ให้เหมาะกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคนได้

เมื่อครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการให้การช่วยเหลือนักเรียนแต่ละรายแล้ว จะต้องบันทึก ข้อมูลการช่วยเหลือ และเก็บรักษาไว้ในที่เหมาะสม สะดวกในการเรียกใช้ การจัดทำรายงานใน ส่วนที่เปิดเผยได้ โดยคำนึงถึงเกียรติและประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

4.5 การส่งต่อนักเรียน

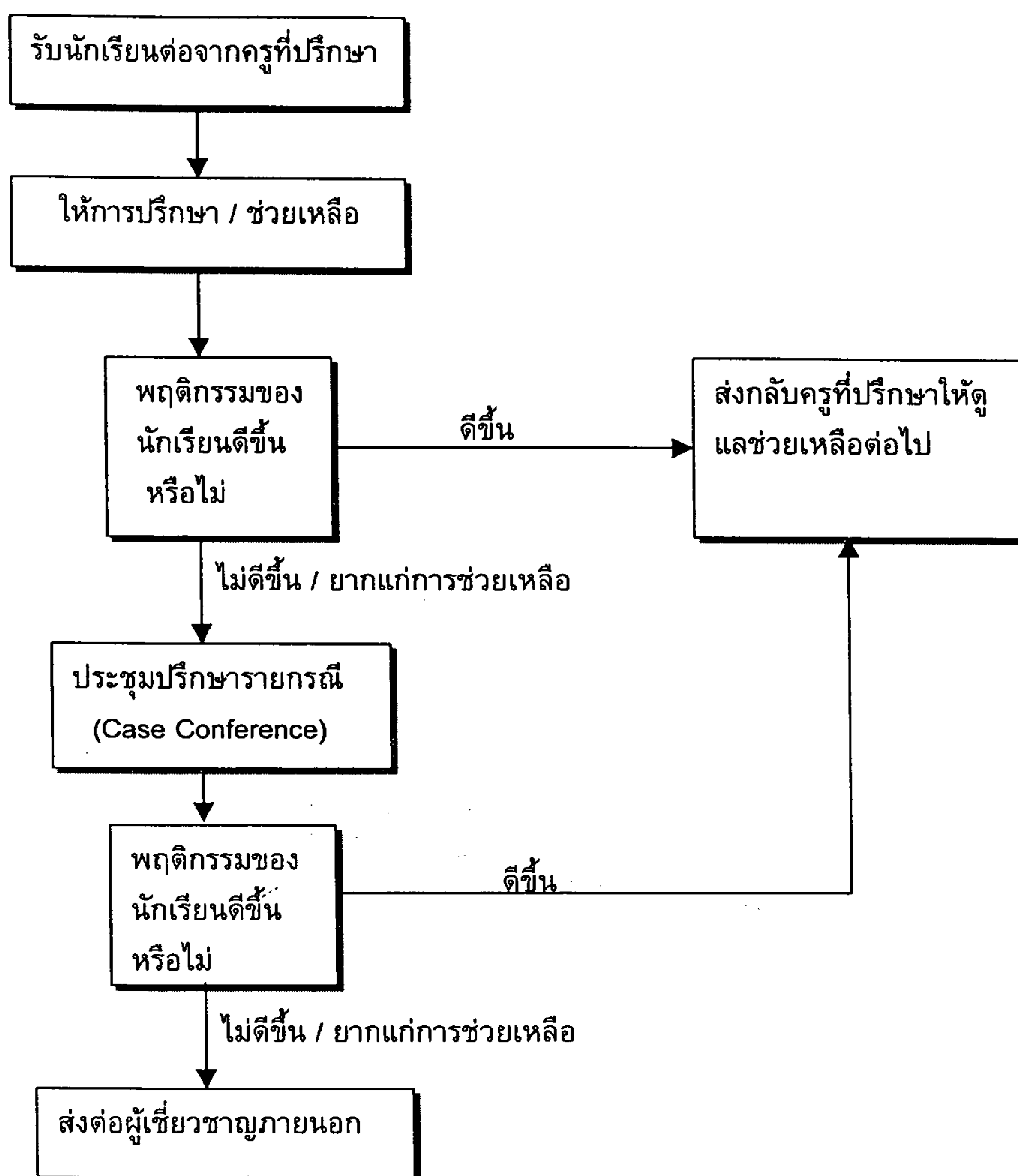
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้นแล้ว อาจมีบางกรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหานักเรียนได้ รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหานักเรียนของครูที่ปรึกษา ต่อไป ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นเรื่องใหญ่ที่ยากแก่การแก้ไข

กรมสามัญศึกษา (2544 : 27) กำหนดแนวทางในการส่งต่อไว้ 2 แบบ คือ

1. การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียน ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนวครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่าย ปกครอง

2. การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไป ยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

การประสานงานระหว่างครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง และการส่งต่อไป ยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก มีกระบวนการดังแสดงในภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 กระบวนการส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อแก้ไขพฤติกรรม
 ที่มา : กรมสามัญศึกษา. (2544). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด
 กรมสามัญศึกษา. : 28

การส่งต่อนักเรียนไปพบครูอื่นๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการ
 พิจารณาในการส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษาดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 29)

1. นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิม ไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษาจะดำเนินการ
 ช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ

2. นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใด ๆ

3. ปัญหาของนักเรียนเป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจ จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด และได้รับบำบัดทางจิตวิทยา ควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

ในการส่งต่อนักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้ (กรมสุขภาพจิต 2544 : 38 - 39)

1. ครูที่ปรึกษาประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อเพื่อให้ทราบล่วงหน้า
2. สรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือให้ผู้รับช่วงการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อ หรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง
3. ครูที่ปรึกษาต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ โดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระวังไม่ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวล หรือโกรธ แต่ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีจากการส่งต่อ และยินดีไปพบกับครูที่จะช่วยเหลือ
4. ครูที่ปรึกษานัดแนะวัน เวลา สถานที่นัดพบกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียน และส่งต่อให้เรียบร้อย
5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ความสำเร็จในการช่วยเหลือนักเรียนเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของนักเรียน ครู ทุกฝ่าย และการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากผู้ปกครอง อีกทั้งหากจิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยา ประจำโรงเรียน เพื่อร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก็จะทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูที่ปรึกษาในการกำกับควบคุม และส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ มีดังนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

สนธยา สวัสดิ์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักเรียนมีปัญหาและความต้องการด้านการศึกษาต่อและอาชีพมากที่สุด โดยนักเรียนไม่ทราบความถนัดและความสนใจของตนเอง ขาดความรู้ ขาดสาร และการฝึกทักษะประสบการณ์ด้านการศึกษาพบว่า นักเรียนต้องการพัฒนาอุปนิสัยในการเรียน และขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคมเป็นปัญหาและความต้องการอันดับสุดท้าย โดยพบว่า นักเรียนมีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคล

และฐานะทางเศรษฐกิจยากจน ผลการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการพบว่า นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาและความต้องการด้านการศึกษาต่อและอาชีพ และด้านการศึกษามากกว่านักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ส่วนนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีปัญหาด้านการศึกษาต่อและอาชีพ และด้านการศึกษามากกว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3

ยูเพ็ญ ศรีพงษ์. (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง และนอกเขตอำเภอเมืองมีปัญหาในระดับปานกลาง โรงเรียนที่เปิดทำการสอน 1ปี 2ปี 3ปี และ4ปี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนในเขตกับนอกเขตอำเภอเมือง ยกเว้นด้านทักษะความสามารถของครูประจำชั้น ด้านการประสานงาน ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการประชาสัมพันธ์

นุชลี อุปภัย. (2542 : 122 -129) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาของศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 5 ด้าน พบว่า

1. อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่เด่นชัดที่สุดในด้านการดักเตือนนักศึกษาเรื่องการแต่งกายและความประพฤติที่ไม่เหมาะสม และทำหน้าที่ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบของสถาบัน และการช่วยเหลือนักศึกษาในการปรับบุคลิกภาพน้อยที่สุด
2. ด้านการอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และมีการจัดเวลาในการพบกับนักศึกษาน้อย
3. อาจารย์ที่ปรึกษามีความสามารถและเทคนิคในการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ระบายอารมณ์น้อย
4. ด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา มีความสุภาพอ่อนโยน เป็นกันเองกับนักศึกษา มีความโอบอ้อมอารี และเป็นที่น่าไว้วางใจ แต่มีบุคลิกภาพที่ประเมินว่าต้องปรับปรุง คือ การเกิดความรู้สึกอึดอัดเมื่อเข้าพบ ความเสียสละและอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา รวมถึงความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. อาจารย์ที่ปรึกษามีทัศนคติทางบวกต่อการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสูง

ปัญหาในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษามี 2 ประเด็นคือ อาจารย์ที่ปรึกษาขาดความรู้เกี่ยวกับบทบาทที่แท้จริงของอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษามองไม่เห็นความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาว่า มีผลต่ออนาคตการเรียนของผู้เรียนอย่างไร ซึ่งแก้ไขได้โดยการให้การศึกษาอบรม และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

วีรวัฒน์ วีรังกร. (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า คุณณลักษณะที่พึงประสงค์

ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา มี 4 ด้านคือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านเจตคติ ด้านบุคลิกภาพ และด้านทักษะการปฏิบัติงาน เช่น ทักษะการบริหารเวลา ทักษะในการให้คำแนะนำปรึกษา และทักษะในการใช้เหตุผลอธิบาย

สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย พบว่า การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในเรื่อง การขาดนโยบายและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน การขาดข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดเทคนิคในการให้คำปรึกษา ไม่ทันโลกไม่ทันเหตุการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักศึกษาได้ ทำให้การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ธัญพร บุษปพฤกษ์. (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาของกลุ่มช่างอุตสาหกรรมส่วนกลาง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลใน 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านบริการและพัฒนานักศึกษา และด้านปัญหาทั่วไป ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ใน 3 ด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยนักศึกษาที่มีเพศ ชั้นปี แผนกวิชา วิทยาเขต คะแนนเฉลี่ยสะสม ต่างกันมีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน ในขณะที่อาจารย์ที่ปรึกษามีทัศนะต่อปัญหาในการทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาใน 3 ด้านโดยรวมในระดับปานกลาง และอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวนคาบสอน และคณะวิชาต่างกันมีทัศนะต่อปัญหาในการทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษต่างกัน

สุภาณี อินทรอักษร. (2542 : 42 - 43) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า

1. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในทัศนะของอาจารย์มี 8 องค์ประกอบคือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการเสียสละ ด้านความมั่นใจในตนเอง ด้านความมีเหตุผล ด้านการตัดสินใจ ด้านความใจกว้าง ด้านการอุทิศตน และด้านความน่าเชื่อถือ

2. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในทัศนะของนักเรียน มี 8 องค์ประกอบคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการเสียสละ ด้านความใจกว้าง ด้านความเป็นผู้นำ และด้านการตัดสินใจ

3. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่วิเคราะห์ได้ในทัศนะของอาจารย์และนักเรียนที่ตรงกัน มี 4 องค์ประกอบคือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการเสียสละ ด้านการตัดสินใจ และด้านความใจกว้าง

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เชอร์ทเซอร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1966 : 121 - 125) ได้ศึกษาและรายงานลักษณะที่ผู้ให้คำปรึกษาควรมีตามสมาคมเกี่ยวกับงานแนะแนวในสหรัฐอเมริกา (The National Vocational Guidance Association) เสนอว่า ผู้ให้คำปรึกษาควรมีลักษณะเป็นที่เชื่อถือของผู้อื่น เชื่อมั่นในตนเอง ยอมรับในคุณค่าของความเป็นคนของบุคคลอื่น มีความกระฉับกระเฉง ใจกว้างที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพเกี่ยวกับงานแนะแนว

มาร์ช (Marsh. 1987 : 253 - 388) ทำการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทัศนะว่า อาจารย์ที่ให้ความเป็นกันเอง มีความเปิดเผย และสามารถอธิบายเรื่องต่างๆ ได้ดี เป็นอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับด้านการบริการและพัฒนาการศึกษา

แนดเลอร์. (Nadler. 1990 : 127 - 158) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักศึกษามักปรึกษากันเองในกลุ่มเพื่อนมากกว่าที่จะมาพบอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากไม่ต้องการถูกถามเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว เพราะเกรงความลับของตนจะถูกเปิดเผย โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นตอนกลางถึงตอนปลาย ปรากฏการณ์ดังกล่าวอาจมีส่วนทำให้นักศึกษาไม่ค่อยมาปรึกษากับอาจารย์ และเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความสำคัญลดลงสำหรับตน ซึ่งสอดคล้องกับ เวสต์ และคนอื่นๆ. (West and others. 1991 : 77 - 83) ที่ได้ทำการวิจัยและระบุว่า นักศึกษามักจะเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาหรือบุคลากรฝ่ายแนะแนวเป็นคนอื่น และเกรงว่าความลับของตนจะถูกเปิดเผย การเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาจึงมักเป็นด้านวิชาการ ส่วนปัญหาอื่นๆ นักศึกษาจะนำไปปรึกษาเพื่อน และมักมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาต่อเมื่อมีปัญหามากจนตนเองและเพื่อนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้แล้ว

กอร์แมน. (Gorman. 1992 : 32 - 40) และ วอยเยอร์. (Voyer. 1997 : 259 - 376) ได้ทำการวิจัยและรายงานผลสอดคล้องกันว่า เพศหญิงมีความสามารถในการอ่านอารมณ์จากใบหน้าของบุคคล สามารถสังเกตลักษณะของสิ่งต่างๆ ได้โดยละเอียด และให้ความสนใจในรายละเอียดของสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายสามารถแยกแยะสิ่งที่เป็โครงสร้างได้ดีกว่าเพศหญิง ดังนั้นอาจารย์หญิงจึงสามารถสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนได้ดีกว่าอาจารย์ชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โฮเนสส์ (Honest. 1981) ซึ่งสรุปเป็นแนวเดียวกันว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูงกว่าเพศชาย ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาหญิงจึงมีความรู้สึกอบอุ่นมากกว่าอาจารย์ที่ปรึกษาชาย

ทินโท. (Tinto. 1993) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาของนักศึกษาในสถาบันต่างๆ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาการปรับตัวในระดับหนึ่ง เนื่องจากนักศึกษาเข้ามาเรียนในสถาบันต่างๆ โดยมีภูมิหลังของครอบครัว เพศ ความสามารถส่วนบุคคล และ

ประสบการณ์ก่อนเข้าเรียนในสถาบันติดตัวมาด้วย ลักษณะเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเรียนและความผูกพันของนักศึกษากับสถาบันทั้งสิ้น ซึ่งเบรย์ แบรคซตัน และ ซัลลิแวน. (Bray, Braxton, and Sullivan. 1999 : 645 - 657) ได้ศึกษาตามแนวทางของทินโท พบว่า ลักษณะการจัดการกับความเครียดในสถานศึกษา มีอิทธิพลสูงต่อกระบวนการปรับตัวพฤติกรรม และพัฒนาการด้านต่างๆของนักศึกษา ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรศึกษากลวิธีในการแก้ปัญหาเหล่านี้อย่างจริงจัง

โซลเบิร์ก และคนอื่นๆ. (Solberg and others. 1994 : 275 - 279) ทำการวิจัยพบว่า วัยรุ่นหญิงมักเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะเข้าขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษามากกว่าวัยรุ่นชาย ซึ่งเป็นเหตุให้นักศึกษาหญิงเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำปรึกษา และได้รับคำแนะนำที่สามารถช่วยให้นักศึกษาแก้ปัญหาได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการหรือปัญหาทั่วไป ส่งผลให้นักศึกษาหญิงมีทัศนคติว่า อาจารย์มีบทบาทด้านวิชาการและด้านทั่วไปที่เหมาะสมมากกว่าทัศนคติของนักศึกษาชาย

ศรีทอง. (Srithong. 1997 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสมรรถนะ (Competency) ในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาจากการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาวิทยาลัยครูในประเทศไทย พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยความสามารถ 5 ด้านคือ มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา มีทักษะในการให้คำปรึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การอุทิศเวลาเพื่อการปฏิบัติงาน และบุคลิกลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ การเป็นนักวิชาการ (Expertise) มีความคิด รอบรู้ เป็นคนน่าไว้วางใจ (Trustworthiness) น่าเข้าใกล้ (Attractiveness)

ลิตเติล. (Little. 1985 : 34 - 36) ได้ศึกษาบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษา พบว่า ครูที่ปรึกษาควรปฏิบัติหน้าที่สำคัญ 3 ประการคือ เป็นผู้คอยช่วยเหลือเมื่อได้รับการร้องขอ เป็นผู้ให้การฝึกอบรมและให้คำแนะนำปรึกษา และเป็นผู้ให้ความรู้และทักษะต่างๆที่จำเป็น ในขณะที่ สติคเคิล (Stickle. 1980 : 262 - 265) ได้ศึกษาหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นที่ยอมรับในหมู่ของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นที่ยอมรับของนักศึกษามี 5 ประการคือ การให้ความช่วยเหลือนักศึกษาให้สำเร็จหลักสูตรตามความสนใจ และความต้องการของนักศึกษา การให้ข้อมูลแก่นักศึกษาในเรื่องวิชาการ กฎระเบียบ การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับวิชาการ ช่วยพัฒนานักศึกษาโดยการเรียนรู้และทำความเข้าใจนักศึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการ เป้าหมาย ความหวัง และช่วยแก้ปัญหาส่วนตัว และสนับสนุนการวางแผนด้านวิชาการในระยะยาว.

โรงเรียนมัธยมศึกษามีภารกิจในการจัดการศึกษาให้นักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ซึ่งต้องมีการปรับตัวในทุกๆ ด้าน ทำให้เด็กบางคนเกิดความสับสน และก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไม่พึงประสงค์ขึ้นได้

พฤติกรรมผิดวินัยเหล่านี้มักมีสาเหตุที่ลึกซึ้งละเอียดอ่อน จำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องตั้งแต่พ่อแม่ ผู้ปกครอง โรงเรียน ชุมชน โดยเฉพาะครูที่ปรึกษาที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากรองลงมาจากพ่อแม่ จะต้องให้ความสนใจ เอาใจใส่อย่างใกล้ชิด แก้ปัญหาต่างๆโดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานที่ถูกต้องเพียงพอ ด้วยวิธีการที่อาศัยหลักจิตวิทยา และคุณธรรม รวมทั้งความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียน ครูที่ปรึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่จำเป็นต้องมีแนวทางการทำงานที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่กรมสามัญศึกษา โดยความร่วมมือกับกรมวิชาการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมกันกำหนดขึ้น จัดว่าเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ในการให้การปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ปรับตัว และพัฒนาตนเองไปในแนวทางที่ถูกต้อง สามารถใช้ชีวิตในการเรียน และทำงานอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากเครื่องมือและระเบียบวิธีการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามี ข้อมูลนักเรียนอย่างถูกต้องเพียงพอที่ครูที่ปรึกษาจะให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม

แต่เนื่องจากครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งทางด้านเพศ อายุ ภาระงาน และประสบการณ์การทำงาน และต้องปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้านคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน จำแนกตาม สถานภาพทางชีวสังคมของครูที่ปรึกษาในด้านเพศ ระดับชั้นนักเรียนที่รับผิดชอบ ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงาน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการออกเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จำนวน 68 ห้องเรียน ใช้ครูที่ปรึกษาประจำห้องเรียนละ 2 คน รวมครูที่ปรึกษาทั้งสิ้น 136 คน และนักเรียนจำนวน 3,326 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 ครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จำนวน 136 คน

2.2 นักเรียนที่ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane, Taro. 1967 : 886 - 887) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 359 คน จากประชากรนักเรียนทั้งสิ้น 3,326 คน จากนั้นจึงสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ได้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 179 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 180 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 ฉบับ คือ

แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามครูที่ปรึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทางชีวสังคมของครูที่ปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ คือสถานภาพเกี่ยวกับ เพศ ระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ ภาระงานและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่วัดระดับการปฏิบัติจริงตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี โดยครอบคลุมแนวปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 50 ข้อ

แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทางชีวสังคมนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ คือสถานภาพเกี่ยวกับ เพศ และระดับชั้นของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่วัดระดับการปฏิบัติจริงตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี โดยมีลักษณะข้อคำถามเหมือนกับแบบสอบถามของครูที่ปรึกษา ครอบคลุมแนวปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 50 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือผู้วิจัยแบ่งวิธีการสร้างเครื่องมือออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทางชีวสังคมของครูที่ปรึกษาผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัยของ ธันยพร บุษปฤกษ์ (2543 : 97 - 116) ที่ศึกษาพบว่า อาจารย์ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ภาระการสอน และประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาต่างก็มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน แต่เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ผู้วิจัยจึงไม่นำตัวแปรวุฒิการศึกษามาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ และจากการศึกษาของยูเพ็ญ ศรีพงษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ครูที่รับผิดชอบระดับชั้นต่างกัน

พบปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนแตกต่างกัน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรสถานภาพเกี่ยวกับ เพศ ระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ ภาระงานและประสบการณ์ในการทำงานของครูที่ปรึกษามาเป็นตัวแปรต้นในการศึกษา

ส่วนแบบสอบถามสถานภาพทางชีวสังคมของนักเรียนผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัยของฉันทพร บุษปพฤกษ์. (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีเพศ และระดับชั้นชั้นต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรสถานภาพเกี่ยวกับ เพศ และระดับชั้นของนักเรียนมาเป็นตัวแปรต้นในการศึกษาครั้งนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยวัดระดับการปฏิบัติจริงตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี โดยมีลักษณะข้อคำถามเหมือนกันทั้ง 2 ชุด ครอบคลุมแนวปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาความรู้พื้นฐานในการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในโรงเรียน คู่มือครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมป้องกัน แก้ไข และพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คู่มือการปกครองนักเรียน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา ตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างค่านิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อร่างข้อคำถาม
3. นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปตรวจหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (Index of Consistency : IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ไว้ให้เหลือจำนวน 50 ข้อตามต้องการ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ปรึกษาจำนวน 30 คน และนักเรียนจำนวน 30 คนของโรงเรียนรัตนราชูทร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

ปรากฏว่าแบบสอบถามฉบับสำหรับครูที่ปรึกษาได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88 และแบบสอบถามฉบับสำหรับนักเรียนได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นแล้วเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือราชการจากคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเข้าพบผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้กับครูที่ปรึกษาและนักเรียนที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนัดวันรับแบบสอบถามหลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว 7 วัน และติดตามแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามครูที่ปรึกษาคืนจำนวน 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92 และได้แบบสอบถามนักเรียนคืนจำนวน 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์
2. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 จำแนกข้อมูลตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา คือ
แบบสอบถามครูที่ปรึกษา จำแนกตามเพศ ระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ ภาระงาน และประสิทธิภาพการทำงาน เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
แบบสอบถามนักเรียน จำแนกตามเพศ และระดับชั้นของนักเรียนเพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 นำแบบสอบถามครูและแบบสอบถามนักเรียนมาตรวจให้คะแนนข้อคำถามแต่ละข้อตามเกณฑ์ดังนี้

ระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

หลังจากจัดกระทำข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package For Social Sciences : SPSS For Windows) ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพทางชีวสังคมของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ดำเนินการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพทางชีวสังคมของนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ดำเนินการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน จำแนกออกเป็นระดับของการปฏิบัติงาน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ และรายด้าน

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน จำแนกออกเป็นระดับของการปฏิบัติงาน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ และรายด้าน

สำหรับเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา และนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรีผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ มีการปฏิบัติ มาก ปานกลาง น้อย โดยผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ t - test (One Sample Group) ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายข้อ กับค่าเฉลี่ยที่ผู้วิจัยกำหนดเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเปรียบเทียบกับระดับปานกลางที่ค่าเฉลี่ย 3.00 ดังนี้ โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

มีการปฏิบัติในระดับมาก ค่าเฉลี่ย > 3.00 ค่าสถิติ t มีนัยสำคัญทางสถิติ

มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย อาจ ≥ 3.00 หรือ < 3 แต่ค่าสถิติ t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

มีการปฏิบัติในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย < 3.00 ค่าสถิติ t มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ปีการศึกษา 2544 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน

จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นของนักเรียน ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อทดสอบสมมติฐานตามตัวแปรด้าน เพศ ระดับชั้นของนักเรียน ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t-test (Independent Sample)

3. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ปีการศึกษา 2544 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จำแนกตามตัวแปรเพศ และระดับชั้นของนักเรียน โดยใช้ค่า t-test (Independent Sample)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และค่าสถิติ t - test (One Sample Group)

2. การทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน โดยเปรียบเทียบตามตัวแปรด้าน เพศ ระดับชั้นของนักเรียน ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงานของครูที่ปรึกษา โดยใช้ค่า t-test (Independent Sample)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ จะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อและรายด้าน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อและรายด้าน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จำแนกตามตัวแปร เพศ และระดับชั้นของนักเรียน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ครู	125	26.7
นักเรียน	344	73.3
รวม	469	100.0

จากตาราง 1 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 469 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.3 มีสถานภาพเป็นนักเรียน ที่เหลือร้อยละ 26.7 มีสถานภาพเป็นครู

เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ กลุ่มครู และกลุ่มนักเรียน ในการศึกษาสถานภาพทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงแยกวิเคราะห์ออกเป็นกลุ่มครูและกลุ่มนักเรียน ดังนี้

ตาราง 2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จำแนกตามสถานภาพทางชีวสังคม

สถานภาพทางชีวสังคม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	44	35.2
หญิง	81	64.8
รวม	125	100.0
ระดับชั้นที่รับผิดชอบ		
มัธยมศึกษาตอนต้น	64	51.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	61	48.8
รวม	125	100.0
ภาระงาน		
ไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์	70	56.0
26 คาบ/สัปดาห์ขึ้นไป	55	44.0
รวม	125	100.0
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ไม่เกิน 25 ปี	52	41.6
26 ปี ขึ้นไป	73	58.4
รวม	125	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศทั้งหมด 125 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 64.8 เป็นเพศหญิง ส่วนระดับชั้นที่รับผิดชอบพบว่าใกล้เคียงกัน โดยรับผิดชอบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 51.2 และรับผิดชอบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 48.8 เมื่อจำแนกตามภาระงาน พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 56 มีภาระงานไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์ ส่วนประสบการณ์ในการทำงานพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 58.4 มีประสบการณ์ในการทำงาน 26 ปีขึ้นไป

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จำแนกตาม
สถานภาพทางชีวิตสังคม

สถานภาพทางชีวิตสังคม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	195	56.7
หญิง	149	43.3
รวม	344	100.0
ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาตอนต้น	169	49.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	175	50.9
รวม	344	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศทั้งหมด 344 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 56.7 เป็นเพศชาย และร้อยละ 43.3 เป็นเพศหญิง ส่วนระดับชั้น พบว่าร้อยละ 50.9 อยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนที่เหลือร้อยละ 49.1 อยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็น รายข้อและรายด้าน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

ในการวิเคราะห์เพื่อหาระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ $t - test$ (One Sample Group) ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายข้อ รายด้าน กับค่าเฉลี่ยที่ผู้วิจัยกำหนดเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเปรียบเทียบกับระดับปานกลางที่ค่าเฉลี่ย 3.00 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 รายละเอียด ปรากฏดังตาราง 4 – 15 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล				
1. ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	3.45	0.62	8.14**	มาก
2. จัดทำระเบียบสะสมอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน	3.66	0.67	10.89**	มาก
3. มีการประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	3.37	0.74	5.59**	มาก
4. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจตนเอง และรู้จักตนเอง	3.50	0.70	7.89**	มาก
5. มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่	2.83	0.81	2.32*	น้อย
6. สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนไว้วางใจ เชื่อมั่นศรัทธา	3.94	0.69	15.35**	มาก
7. จัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ นำข้อมูลมาใช้ได้สะดวก รวดเร็ว	3.62	0.69	10.09**	มาก
8. มีการสื่อสารข้อมูลด้านพฤติกรรมและด้านการเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.22	0.82	2.95**	มาก
9. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มั่นใจในตนเอง	3.64	0.73	9.75**	มาก
10. ร่วมประชุมกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ระดับความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียน	3.09	0.74	1.33	ปานกลาง
ในภาพรวม	3.43	0.50	9.73**	มาก

** P < .01

* P < .05

จากตาราง 4 แสดงว่าครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดว่าได้ปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.83$) และร่วมประชุมกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ระดับความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนไว้วางใจ เชื่อมั่นศรัทธา ($\bar{X} = 3.94$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในด้านการคัดกรองนักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการคัดกรองนักเรียน				
1. มีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่จะใช้ในการคัดกรองได้อย่างถูกต้อง	3.54	0.67	8.99**	มาก
2. มีรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.48	0.71	7.52**	มาก
3. มีการแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา เพื่อขอความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.23	0.80	3.22**	มาก
4. มีการชี้แจง เสนอแนะ และร่วมวางแผนกับผู้ปกครองในการ ดูแลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา	3.18	0.77	2.68**	มาก
5. มีการปฏิบัติกับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาอย่างถูกต้อง จนนักเรียนไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยกจากนักเรียนอื่น	3.62	0.74	9.33**	มาก
6. มีการประสานงานด้านข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนกับครูผู้สอนและร่วมกันพิจารณาคัดกรองนักเรียน	3.18	0.83	2.49*	มาก
7. จัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มเสี่ยงมีปัญหา	3.90	0.84	11.92**	มาก
8. ได้ทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน	3.19	0.83	2.58*	มาก
9. ครูที่ปรึกษา ฝ่ายบริหารและครูแนะแนวมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน	2.90	0.91	1.28	ปานกลาง
10. ครูที่ปรึกษาใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน	3.76	0.78	10.94**	มาก
ในภาพรวม	3.40	0.57	7.76**	มาก

** P < .01

* P < .05

จากตาราง 5 แสดงว่าครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านการคัดกรองนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นครูที่ปรึกษาฝ่ายบริหารและครูแนะแนวมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มเสี่ยงมีปัญหา ($\bar{X} = 3.90$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในด้านการส่งเสริมนักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการส่งเสริมนักเรียน				
1. จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นและสังคมดีขึ้น	3.51	0.69	8.28**	มาก
2. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ	3.59	0.76	8.67**	มาก
3. จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยงให้เป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืน	3.34	0.71	5.43**	มาก
4. จัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.71	18.57**	มาก
5. จัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	3.68	0.82	9.28**	มาก
6. จัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนครอบครัวเดียวกัน	3.94	0.83	12.78**	มาก
7. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ นักเรียนกลุ่มปกติอย่างทั่วถึงและเหมาะสม	3.54	0.72	8.40**	มาก
8. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของ กิจกรรมตามความสนใจ	3.38	0.76	5.54**	มาก
9. จัดกิจกรรมช่วยส่งเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา	3.26	0.85	3.36**	มาก
10. จัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด	3.50	0.75	7.42**	มาก
ในภาพรวม	3.59	0.59	11.31**	มาก

** $P < .01$

จากตาราง 6 แสดงว่าครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งเสริมนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.18$) ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ($\bar{X} = 3.26$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน				
1. เอาใจใส่ดูแลนักเรียนโดยทั่วถึงเท่าเทียมกันทุกคน	4.17	0.70	18.54**	มาก
2. ติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง	3.85	0.72	13.19**	มาก
3. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา โดยยึดหลักเมตตาธรรมและใช้หลักจิตวิทยา	4.02	0.75	15.12**	มาก
4. มีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น	3.70	0.73	10.79**	มาก
5. มีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน	4.29	0.63	22.76**	มาก
6. ให้คำแนะนำในเรื่องการปรับตัวและการวางตัวในสังคม	4.08	0.58	20.95**	มาก
7. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ	4.11	0.56	22.33**	มาก
8. มีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนเพศตรงข้ามเป็นอย่างดี	3.89	0.65	15.27**	มาก
9. มีการประสานงานกับครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน	3.46	0.81	6.42**	มาก
10. มีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน	3.26	0.96	2.99**	มาก
ในภาพรวม	3.88	0.52	18.92**	มาก

** P < .01

จากตาราง 7 แสดงว่าครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน ($\bar{X} = 4.29$) ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน ($\bar{X} = 3.26$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในด้านการส่งต่อนักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการส่งต่อนักเรียน				
1. ได้ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อน	3.84	0.69	13.64**	มาก
2. มีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ	3.52	0.80	7.28**	มาก
3. มีการประสานงานกับงานแนะแนวและฝ่ายปกครองเพื่อการส่งต่อนักเรียน	3.14	1.01	1.60	ปานกลาง
4. มีการประสานงานกับครูที่จะรับช่วงในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนส่งต่อไว้ล่วงหน้า	2.99	1.00	0.09	ปานกลาง
5. มีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร	2.78	0.94	2.66**	น้อย
6. มีการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เข้าใจเหตุผลของการส่งต่อนักเรียน	3.00	0.80	0.00	ปานกลาง
7. ดำเนินการส่งต่อนักเรียนโดยไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก	3.50	0.83	6.69**	มาก
8. มีการนัดวัน เวลา สถานที่ ในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่รับช่วงต่อ	2.51	1.08	5.04**	น้อย
9. ติดตามผลอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ	2.83	0.99	1.90	ปานกลาง
10. ติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องหลังจากรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญ จนกว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนาไปเป็นกลุ่มปกติอย่างถาวร	2.94	1.01	0.62	ปานกลาง
ในภาพรวม	3.11	0.71	1.66	ปานกลาง

** $P < .01$

จากตาราง 8 แสดงว่าครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งต่อนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยถึงระดับมาก โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเอง ก่อนหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 3.84$) ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการนัดวัน เวลา สถานที่ ในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่รับช่วงต่อ ($\bar{X} = 2.51$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวมทั้งหมด

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.43	0.50	9.73**	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.40	0.57	7.76**	มาก
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.59	0.59	11.31**	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	3.88	0.52	18.92**	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.11	0.71	1.66	ปานกลาง
ในภาพรวม	3.48	0.50	10.87**	มาก

** $P < .01$

จากตาราง 9 แสดงว่าครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{X} = 3.88$) ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 3.11$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อและรายด้าน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามความคิดเห็นของนักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล				
1. ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	3.51	0.79	12.08**	มาก
2. จัดทำระเบียบสะสมอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน	3.62	0.80	14.45**	มาก
3. มีการประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	3.45	0.89	9.42**	มาก
4. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจตนเอง และรู้จักตนเอง	3.63	0.81	14.41**	มาก
5. มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่	2.68	0.99	6.00**	น้อย
6. สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนไว้วางใจ เชื่อมั่นศรัทธา	4.03	0.83	23.14**	มาก
7. จัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ นำข้อมูลมาใช้ได้สะดวก รวดเร็ว	3.76	0.85	16.67**	มาก
8. มีการสื่อสารข้อมูลด้านพฤติกรรมและด้านการเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.75	0.82	16.90**	มาก
9. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มั่นใจในตนเอง	3.61	0.84	13.43**	มาก
10. ร่วมประชุมกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ระดับความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียน	3.35	0.94	7.00**	มาก
ในภาพรวม	3.54	0.55	18.13**	มาก

** P < .01

จากตาราง 10 แสดงว่านักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.68$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนไว้วางใจ เชื่อมั่นศรัทธา ($\bar{X} = 4.03$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการคัดกรองนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการคัดกรองนักเรียน				
1. มีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่จะใช้ในการคัดกรองได้อย่างถูกต้อง	3.69	0.77	16.88**	มาก
2. มีรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.52	0.80	12.04**	มาก
3. มีการแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา เพื่อขอความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.60	0.90	12.34**	มาก
4. มีการชี้แจง เสนอแนะ และร่วมวางแผนกับผู้ปกครองในการ ดูแลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา	3.53	0.93	10.72**	มาก
5. มีการปฏิบัติกับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาอย่างถูกต้อง จนนักเรียนไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยกจากนักเรียนอื่น	3.54	0.88	11.40**	มาก
6. มีการประสานงานด้านข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนกับครูผู้สอนและร่วมกันพิจารณาคัดกรองนักเรียน	3.64	0.84	14.08**	มาก
7. จัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มเสี่ยงมีปัญหา	3.69	0.95	13.34**	มาก
8. ได้ทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน	3.57	0.88	11.97**	มาก
9. ครูที่ปรึกษา ฝ่ายบริหารและครูแนะแนวมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน	3.73	0.84	16.10**	มาก
10. ครูที่ปรึกษาใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน	3.67	0.80	15.71**	มาก
ในภาพรวม	3.62	0.58	19.91**	มาก

** P < .01

จากตาราง 11 แสดงว่านักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการคัดกรองนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูที่ปรึกษา ฝ่ายบริหารและครูแนะแนวมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 3.73$) ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.52$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งเสริมนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา		$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการส่งเสริมนักเรียน					
1.	จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นและสังคมดีขึ้น	3.77	0.85	16.84**	มาก
2.	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ	3.70	0.86	15.08**	มาก
3.	จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยงให้เป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืน	3.44	0.91	9.02**	มาก
4.	จัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง	3.77	0.97	14.80**	มาก
5.	จัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	3.32	1.07	5.60**	มาก
6.	จัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนครอบครัวเดียวกัน	3.53	1.02	9.66**	มาก
7.	จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ นักเรียนกลุ่มปกติอย่างทั่วถึงและเหมาะสม	3.57	0.87	12.20**	มาก
8.	เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของ กิจกรรมตามความสนใจ	3.68	0.88	14.36**	มาก
9.	จัดกิจกรรมช่วยส่งเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา	3.46	0.91	9.37**	มาก
10.	จัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด	3.80	0.84	17.68**	มาก
ในภาพรวม		3.60	0.62	17.96**	มาก

** P < .01

จากตาราง 12 แสดงว่านักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งเสริมนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด ($\bar{X} = 3.80$) ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 3.32$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน				
1. เอาใจใส่ดูแลนักเรียนโดยทั่วถึงเท่าเทียมกันทุกคน	3.92	0.94	18.25**	มาก
2. ติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง	3.63	0.88	13.28**	มาก
3. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา โดยยึดหลักเมตตาธรรมและใช้หลักจิตวิทยา	3.69	0.89	14.45**	มาก
4. มีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น	3.72	0.91	14.64**	มาก
5. มีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน	4.05	0.81	24.10**	มาก
6. ให้คำแนะนำในเรื่องการปรับตัวและการวางตัวในสังคม	3.85	0.83	18.96**	มาก
7. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ	3.94	0.88	19.62**	มาก
8. มีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนเพศตรงข้ามเป็นอย่างดี	3.60	0.86	13.03**	มาก
9. มีการประสานงานกับครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน	3.73	0.84	16.26**	มาก
10. มีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน	3.70	0.85	15.34**	มาก
ในภาพรวม	3.78	0.63	23.10**	มาก

** $P < .01$

จากตาราง 13 แสดงว่านักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน ($\bar{X} = 4.05$) ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนเพศตรงข้ามเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.60$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านการส่งต่อนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการส่งต่อนักเรียน				
1. ได้ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อน	3.58	0.91	11.96**	มาก
2. มีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ	3.69	0.80	15.97**	มาก
3. มีการประสานงานกับงานแนะแนวและฝ่ายปกครองเพื่อการส่งต่อนักเรียน	3.62	0.85	13.48**	มาก
4. มีการประสานงานกับครูที่จะรับช่วงในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนส่งต่อไว้ล่วงหน้า	3.60	0.85	13.06**	มาก
5. มีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร	3.48	0.89	10.09**	มาก
6. มีการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เข้าใจเหตุผลของการส่งต่อนักเรียน	3.62	0.91	12.68**	มาก
7. ดำเนินการส่งต่อนักเรียนโดยไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก	3.66	0.92	13.22**	มาก
8. มีการนัดวัน เวลา สถานที่ ในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่รับช่วงต่อ	3.50	0.94	9.97**	มาก
9. ติดตามผลอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ	3.60	0.85	13.10**	มาก
10. ติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องหลังจากรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญ จนกว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนาไปเป็นกลุ่มปกติอย่างถาวร	3.67	0.93	13.32**	มาก
ในภาพรวม	3.60	0.64	17.47**	มาก

** $P < .01$

จากตาราง 14 แสดงว่านักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งต่อนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ ($\bar{X} = 3.69$) ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 2.51$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t และระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวมทั้งหมด ตามความคิดเห็นของนักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D	t	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.54	0.55	18.13**	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.62	0.58	19.91**	มาก
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.60	0.62	17.96**	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	3.78	0.63	23.10**	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.60	0.64	17.47**	มาก
ในภาพรวม	3.63	0.53	21.85**	มาก

** $P < .01$

จากตาราง 15 แสดงว่านักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{X} = 3.78$) ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.54$)

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 5 ด้านคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม นักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นของนักเรียน ภาระงานและประสบการณ์ในการทำงาน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนรายด้าน และในภาพรวมทั้งหมดตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	เพศ				t
	ชาย		หญิง		
	(n=44)		(n=81)		
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.33	0.39	3.49	0.54	1.74
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.29	0.44	3.46	0.63	1.71
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.50	0.46	3.64	0.64	1.36
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	3.67	0.40	4.00	0.55	3.50**
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.01	0.52	3.16	0.80	1.20
ในภาพรวม	3.36	0.33	3.55	0.55	2.37*

* $P < .05$

** $P < .01$

จากตาราง 16 แสดงว่าครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูเพศหญิงระบุว่าการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่าครูเพศชาย ส่วนด้านอื่นพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนรายด้าน และในภาพรวมทั้งหมดตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา จำแนกตามระดับ
ชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	ระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ				t
	มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย		
	(n=64)		(n=61)		
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.45	0.51	3.41	0.48	0.51
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.45	0.63	3.35	0.50	0.98
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.67	0.57	3.51	0.60	1.60
4. ด้านการป้องกันป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	3.88	0.56	3.89	0.49	0.09
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.05	0.77	3.16	0.65	0.82
ในภาพรวม	3.50	0.53	3.46	0.46	0.45

จากตาราง 17 แสดงว่าครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่มีระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบต่างกันมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนรายด้าน และในภาพรวมทั้งหมด ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาจำแนกตาม
ภาระงาน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	ภาระงาน				t
	ไม่เกิน25คาบ/สัปดาห์		26คาบ/สัปดาห์ขึ้นไป		
	(n=70)		(n=55)		
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.33	0.46	3.57	0.51	2.76**
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.31	0.57	3.51	0.56	1.95
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.46	0.61	3.77	0.51	3.03**
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	3.78	0.50	4.01	0.53	2.53*
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.06	0.69	3.16	0.74	0.81
ในภาพรวม	3.39	0.48	3.60	0.49	2.48*

* $P < .05$

** $P < .01$

จากตาราง 18 แสดงว่าครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่มีภาระงานต่างกัน มีความ
คิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีภาระงานต่างกัน มีความ
คิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น
รายบุคคล และด้านการส่งเสริมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้าน
การป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มี
ภาระงาน 26 คาบต่อสัปดาห์ขึ้นไประบุว่าได้มีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่าครูที่
มีภาระงานไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์ ส่วนด้านอื่นพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนรายด้าน และในภาพรวมทั้งหมดตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน				t
	ไม่เกิน 25 ปี		26 ปีขึ้นไป		
	(n=52)		(n=73)		
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.41	0.49	3.44	0.50	0.34
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.38	0.58	3.41	0.57	0.34
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.51	0.62	3.65	0.55	1.30
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	3.83	0.55	3.92	0.50	0.90
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.07	0.73	3.13	0.70	0.51
ในภาพรวม	3.44	0.51	3.51	0.48	0.79

จากตาราง 19 แสดงว่าครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม และจำแนกรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จำแนกตามตัวแปร เพศ และระดับชั้นของนักเรียน

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนรายด้าน และในภาพรวมทั้งหมดตามความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	เพศ				t
	ชาย		หญิง		
	(n=195)		(n=149)		
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.53	0.56	3.56	0.55	0.44
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.56	0.56	3.69	0.59	1.96
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.57	0.60	3.64	0.65	1.02
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	3.75	0.60	3.83	0.66	1.25
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.52	0.61	3.71	0.66	2.76**
ในภาพรวม	3.59	0.52	3.69	0.55	1.70

** $P < .01$

จากตาราง 20 แสดงว่านักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่มีเพศต่างกันมีความ
คิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่
ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 โดยนักเรียนเพศหญิงระบุว่าครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือสูงกว่า
นักเรียนเพศชาย ส่วนด้านอื่นพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนรายด้าน และในภาพรวมทั้งหมดตามความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามระดับ
ชั้นของนักเรียน

การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา	ระดับชั้นของนักเรียน				t
	มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย		
	(n=169)		(n=175)		
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.61	0.54	3.47	0.56	2.30*
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.67	0.58	3.57	0.57	1.60
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.72	0.56	3.50	0.66	3.27**
4. ด้านการป้องกันป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	3.82	0.61	3.75	0.65	0.93
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.69	0.64	3.51	0.62	2.62**
ในภาพรวม	3.70	0.52	3.56	0.54	2.43*

** P < .01

* P < .05

จากตาราง 21 แสดงว่านักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่อยู่ระดับชั้นต่างกันมีความ
คิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมี
ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริม
นักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการ
รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่อยู่ใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระบุว่าครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือมากกว่านักเรียนที่
อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีขั้นตอนในการศึกษาและผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี 5 ด้านคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี 5 ด้านคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา โดยจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี 5 ด้านคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้นของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ประจำห้องเรียน 68 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 2 คน รวมครูที่ปรึกษาทั้งหมด 136 คน และนักเรียนระดับชั้น ม.1-6 ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จำนวน 3,326 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จำนวน 136 คน โดยกลุ่มตัวอย่างครูเนื่องจากมีจำนวนน้อยผู้วิจัยจึงใช้จำนวนครูทั้งหมดในการศึกษาต้นคว่ำ ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของนักเรียนแต่ละระดับชั้น รวมมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียน 359 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขอบเขตของเรื่องที่ทำการศึกษา มีกำหนด 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ

สถานภาพทางชีวิตสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา และนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี กรอบกลุ่มแนวปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างครูที่ปรึกษาของโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88 และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียน โรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ได้แบบสอบถามคืนที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 469 ฉบับ เป็นแบบสอบถามครู 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92 และแบบสอบถามนักเรียน 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS Version 10.01 For Window วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เพื่อหาระดับการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา โดยใช้ค่าสถิติ t-test (One Sample Group) เปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาจำแนกตามเพศ ระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ t-test (Independent Sample) และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามเพศ และระดับชั้นของนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี โดยใช้ t-test (Independent Sample)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพทางชีวิตสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.3 มีสถานภาพเป็นนักเรียน มีส่วนน้อยร้อยละ 26.7 มีสถานภาพเป็นครู
ครูจำนวน 125 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 64.8 เป็นเพศหญิง ส่วนระดับชั้นที่รับผิดชอบพบว่ารับผิดชอบในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 51.2 และรับผิดชอบ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 48.8 เมื่อจำแนกตามภาระงาน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 56 มีภาระงานไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์ ส่วนประสพการณ์ในการทำงานพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 58.4 มีประสพการณ์ในการทำงาน 26 ปีขึ้นไป

นักเรียน จำนวน 344 คน เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.7 เป็นเพศชาย และร้อยละ 43.3 เป็นเพศหญิง ส่วนระดับชั้นพบว่า ร้อยละ 50.9 อยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เหลือร้อยละ 49.1 อยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ครูที่ปรึกษาโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการส่งต่อนักเรียน

นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล - โดยสรุปผลการวิจัยเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และร่วมประชุมกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ระดับความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนไว้วางใจเชื่อมั่นศรัทธา

นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนไว้วางใจ เชื่อมั่นศรัทธา

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ครูที่ปรึกษาโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นครูที่ปรึกษา ฝ่ายบริหารและครูแนะแนวมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มเสี่ยงมีปัญหา

นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการคัดกรองนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูที่ปรึกษา ฝ่ายบริหารและครูแนะแนวมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า ครูที่ปรึกษาโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งเสริมนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า ครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน

นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนเพศตรงข้ามเป็นอย่างดี

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า ครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยถึงระดับมาก โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อนหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียน ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการนัดวัน เวลา สถานที่ ในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่รับช่วงต่อ

นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งต่อนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ โดยกิจกรรมของครูที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ ส่วนกิจกรรมของครูที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร

3.เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามเพศ ระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ ภาระงาน และประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

✓ 3.1 ครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เพศหญิง และเพศชาย มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูเพศหญิง และครูเพศชายมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูเพศหญิงระบุว่าการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่าครูเพศชาย ส่วนด้านอื่นพบว่าไม่แตกต่างกัน

✓ 3.2 ครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่มีระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบต่างกัน มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม และจำแนกเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่มีภาระงานต่างกันมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูที่มีภาระงานต่างกันมีความคิดเห็นว่าได้

ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีภาระงาน 26 คาบต่อสัปดาห์ขึ้นไป ระบุว่าได้มีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่าครูที่มีภาระงานไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์ ส่วนด้านอื่นพบว่าไม่แตกต่างกัน

✓ 3.4 ครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามเพศ และระดับชั้นของนักเรียน ดังนี้

✓ 4.1 นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนเพศหญิงระบุว่าครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือสูงกว่านักเรียนเพศชาย ส่วนด้านอื่นพบว่าไม่แตกต่างกัน

4.2 นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่อยู่ระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระบุว่าครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือมากกว่านักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการส่งต่อนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า ครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึง การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาว่าสามารถปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นอันดับแรก เนื่องจากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนมาก และนักเรียนมาจากครอบครัวที่มีสถานภาพและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันประกอบกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุอยู่ระหว่าง 12-17 ปี ซึ่งจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการปรับตัว นักเรียนที่ปรับตัวไม่ได้ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย ดังที่ สมสุข วีระพิจิตร (2536 : 148) กล่าวว่า ปัญหาของนักเรียนมี 3 ด้านคือ ด้านการศึกษาเล่าเรียน ด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้านอารมณ์และสังคม ซึ่งปัญหาทั้ง 3 ด้านนี้ มาจากความต้องการของนักเรียนตามธรรมชาติ ตามวัย และตามพัฒนาการ ซึ่งเป็นผลมาจากนักเรียนขาดทักษะในการปรับตัว และความไม่เข้าใจกันระหว่างนักเรียนกับผู้ใหญ่ที่อยู่รอบข้าง อาจารย์ที่ปรึกษาจึงให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม จากผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนยพร บุษปฤกษ์ (2543 : 97) ที่ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษา กลุ่มช่างอุตสาหกรรมส่วนกลาง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบริการ และพัฒนานักศึกษา และด้านปัญหาทั่วไป พบว่าครูที่ปรึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่าครูและผู้บริหารควรเอาใจใส่ในด้านอารมณ์ของนักเรียน ถึงแม้ว่าความสามารถเชิงวิชาการจะทำให้บัณฑิตได้เข้าทำงาน แต่ความสามารถเชิงอารมณ์ จะทำให้บัณฑิตสามารถปฏิบัติตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล จึงเป็นความจำเป็นที่ครูที่ปรึกษาต้องปฏิบัติเป็นประจำ และยังได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติตนของครูที่ปรึกษาว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรวางตัวให้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีจะสามารถสอนนักศึกษาได้มากกว่าคำพูด ส่วนด้านการส่งต่อนักเรียนที่พบว่าครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อคำถาม พบว่าครูที่ปรึกษามีการบันทึกการส่งต่อ

นักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการนัด วัน เวลา สถานที่ ในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่รับช่วงต่ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการในการแก้ไขปัญหานักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาด้วยตนเองก่อน โดยมีการพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหาและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้นโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคล ทำให้การแก้ไขปัญหามีประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง และเนื่องจากครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด นักเรียนจึงเกิดความไว้วางใจ กล้าที่จะให้ข้อมูลที่เป็นจริง ครูที่ปรึกษาจึงให้คำแนะนำและแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับข้อกำหนดของกรมสามัญศึกษา (2544 : 24) ที่กำหนดให้ครูที่ปรึกษาให้การปรึกษาเบื้องต้น เพื่อผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิด และการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ครูที่ปรึกษาจะต้องสร้างสัมพันธภาพกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจกล้าที่จะให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อครูที่ปรึกษาจะได้ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า ครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครูที่ปรึกษาในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งนักเรียนระบุว่าได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครูที่ปรึกษามากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีอายุอยู่ระหว่าง 12 – 17 ปี ซึ่งจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งวิทยา นาควัชระ (2537 : 292 - 296) ได้วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนในวัยรุ่นว่า ปัญหาที่เกิดจากปฏิกิริยาต่อต้านของวัยรุ่นต่อสังคม ปัญหานี้เป็นปัญหาที่ร้ายแรงยากแก่การแก้ไข และเป็นปัญหาที่เด่นชัด เมื่อวัยรุ่นคิดว่าผู้ใหญ่หรือสังคมไม่เข้าใจตน จะเกิดปฏิกิริยาในลักษณะของการต่อต้านกฎเกณฑ์ หรือทำเพื่อประชดตัวเอง ประกอบกับพลังความคิดและพลังกายที่มีอยู่มาก การแสดงออกจึงค่อนข้างรุนแรงกว่าที่เด็กหรือผู้ใหญ่จะกระทำ ครูที่ปรึกษาจึงควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญห โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่ามาก การศึกษาครั้งนี้นักเรียนจึงระบุว่าครูที่ปรึกษาได้สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนไว้วางใจ เชื่อมั่น ศรัทธา และมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหานักเรียนทุกคนในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน จำแนกตามเพศ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ครูที่ปรึกษาที่มีเพศต่างกัน ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ครูเพศชายมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่แตกต่างจากครูเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยครูเพศหญิงระบุว่า มีการปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมากกว่าครูเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเพศหญิงสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาได้ดีกว่าครูเพศชาย โดยเพศหญิงมีความสามารถอ่านอารมณ์จากใบหน้าของบุคคล สามารถสังเกตลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ได้โดยละเอียด และให้ความสนใจในรายละเอียดของสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าเพศชาย (ชัยพร บุษปฤกษ์. 2543 : 112 ; อ้างอิงจาก Gorman. 1992 : 32-40 and Voyer. 1997 : 259 - 376) ครูเพศหญิงจึงมีความสามารถในการพิจารณาพฤติกรรมของนักเรียนได้ดีกว่าครูเพศชาย และมีความเข้าใจว่านักเรียนแสดงพฤติกรรมอะไร และเหตุใดจึงทำเช่นนั้น ทำให้สามารถติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุมาลิ ดังคณารักษ์ (2535 : 160) ที่กล่าวถึงครูประจำชั้น หัวใจสำคัญของการพัฒนานักเรียนไว้ว่า “ อาชีพครูเหมือนอาชีพของแม่ที่ต้องมีจิตใจกว้างขวางดุจแม่น้ำ ที่ให้กระแสน้ำใสใจจริง และน้ำใจปรารถนาต่อศิษย์ ขณะเดียวกันก็ต้องเป็นเสมือนแม่พระที่พร้อมจะอดทนให้อภัย ให้ความเมตตาแก่ศิษย์ หน้าที่ของครูจึงกว้างไกลกว่าการสอนเนื้อหาวิชาที่รับผิดชอบ ภาระของครูจึงหนักอึ้ง เพราะเป็นภาระต่อการพัฒนาชีวิตให้เติบโตใหญ่ขึ้นอย่างมีคุณภาพ” จะเห็นได้ว่าเป็นคำกล่าวที่เน้นถึงความสำคัญของครูเพศหญิงเป็นสำคัญ การศึกษาในครั้งนี้จึงพบว่าครูเพศหญิงมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมากกว่าครูเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลการเปรียบเทียบด้านการรู้จักนักเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำงานของครูเพศหญิงใช้หลักการสังเกต ใช้ความรู้สึกหรือการคาดคะเนเป็นส่วนใหญ่ แต่การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาดังกล่าวใช้หลักการของการบันทึกข้อมูล พิจารณาข้อมูล การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงไม่พบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูเพศหญิง และครูเพศชายในด้านดังกล่าว

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ไม่พบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนจำนวนมาก และนักเรียนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 12-17 ปีที่ถือว่าเป็นเด็กในระยะวัยรุ่นที่มีความอ่อนไหว เป็นช่วงของชีวิตระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี จึงได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาไว้อย่างชัดเจนและเป็นแนวเดียวกันทุกระดับชั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ซึ่งกรมสามัญศึกษา (2544 : 3) คาดว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนน่าจะเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน เช่น นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และตรงตามสภาพปัญหา สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น นักเรียนรู้จักตนเองและสามารถควบคุมตนเองได้ นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และนักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยครูที่ปรึกษาที่รับผิดชอบนักเรียนทุกระดับชั้นปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกรมสามัญศึกษา (2544 : 4) 5 ประการคือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน จากผลการศึกษาในครั้งนี้จึงไม่พบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน จำแนกตามภาระงาน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ครูที่ปรึกษาที่มีภาระงานต่างกัน ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ครูที่มีภาระของงานไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่แตกต่างจากครูที่มีภาระงาน 26 คาบ/สัปดาห์ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยครูที่มีภาระงาน 26 คาบ/สัปดาห์ขึ้นไประบุว่าการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่าครูที่มีภาระงานไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์ ทั้งนี้เนื่องจากภาระงานของครูที่ปรึกษาครอบคลุมภาระหน้าที่ด้านการสอน และด้านการปฏิบัติงานพิเศษ ซึ่งการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้านเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานพิเศษ ครูที่มีภาระงาน 26 คาบ/สัปดาห์ขึ้นไป จึงมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่าครูที่มีภาระงานไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์ ส่วนในด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน ถึงแม้ไม่พบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่าครูที่มีภาระงาน 26 คาบ/สัปดาห์ขึ้น

ไปมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่มากกว่าครูที่มีภาระงานไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์ เช่นเดียวกัน และอีกประเด็นหนึ่งที่ผู้วิจัยต้องการอภิปรายเพิ่มเติมก็คือ ในการทำงานใดๆก็ตามผู้ที่มีความรับผิดชอบสูงมักจะได้รับมอบหมายให้ทำงานอยู่เสมอ เพราะงานจะประสบความสำเร็จมากกว่า มอบหมายให้ผู้ที่มีความรับผิดชอบน้อยกว่าทำ ภาระหน้าที่ของครูก็เช่นเดียวกัน ครูที่มีความรับผิดชอบมากมักจะได้รับมอบหมายงานจากผู้บริหารมากกว่าครูที่มีความรับผิดชอบน้อย ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงพบว่าครูที่ปรึกษาที่มีภาระงานมาก ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษามากกว่า ครูที่ปรึกษาที่มีภาระงานน้อยกว่า เพราะครูที่มีความรับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นงานใดๆก็ตามมักจะ ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีกว่า สอดคล้องกับคำกล่าวของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ (วรพิตย์ มีมาก. 2529 : ข) ที่กล่าวว่า “ การเลือกทั้งหลายในโลกนี้ ไม่มีอะไรยากเท่าเลือกคน สำหรับสิ่งของ พัสตุ เครื่องจักร กล เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดถึงเพชรนิลจินดา เรายังมีทางเลือกทางทดลองให้ถ่องแท้ได้ แต่เรื่องเลือกคนนั้น เป็นความยากลำบากยิ่ง” ผู้บริหารจึงมักเลือกที่จะมอบหมายงานให้ครูที่มีความรับผิดชอบมากกว่าเป็นผู้ปฏิบัติ ทั้งงานด้านการสอนและงานปฏิบัติการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2529 : 128 -129) ที่กล่าวถึงบทบาทของครูที่ปรึกษาไว้ว่า ถึงแม้ครูที่ปรึกษาจะมีความรับผิดชอบเบื้องต้นในเรื่องการสอน แต่ประสิทธิภาพของการสอนขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการสอนและการทำงานด้านแนะแนว ครูที่ปรึกษาจึงต้องทำหน้าที่แนะแนวด้วย บทบาทของครูประจำชั้น จึงมี 2 ส่วนคือ การสร้างบรรยากาศ และการจัดกิจกรรมแนะแนว สอดคล้องกับแนวคิดของ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2537 : 41) และบุญศรี คำชาย (2543 : 138) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของครูที่ปรึกษาว่า นอกจากจะทำงานด้านการสอนตามบทบาทแล้ว อีกบทบาทหนึ่งของครูที่ปรึกษาคือเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดสภาพแวดล้อมของนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการปรับตัวของนักเรียน เป็นผู้ที่ทำงานด้านการแนะแนวโดยหน้าที่ ครูที่ปรึกษาจึงควรมีบทบาทในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนเข้าใจ และยอมรับพฤติกรรมตามวัยของนักเรียน ช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องการปรับตัวและการเรียน และร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือและพัฒนา นักเรียน

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ไม่พบความแตกต่างของการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ได้เริ่มนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในการปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในปีการศึกษา 2543 โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาไว้อย่างชัดเจน มีการจัดทำคู่มือของครูที่ปรึกษาในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยยึดหลักการและแนวคิดของกรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ และกรม

สุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มีการเชิญวิทยากรจากโรงเรียนนาร่องในการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนมาให้การอบรมแก่ครูที่ปรึกษา ครูที่ปรึกษาจึงมีความรู้ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน ดังที่นุชลี อุภัย (นุชลี อุภัย. 2542 : 13 ; อ้างอิงจาก Srithong. 1997) กล่าวว่า การวางระบบงานที่เหมาะสมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ระบบงานครูที่ปรึกษาที่ดีจะต้องประกอบด้วย ครูที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม ผ่านการฝึกอบรมให้มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ และมีทักษะในการดูแลช่วยเหลือเบื้องต้นแก่นักเรียนได้ และต้องมีเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติงาน เช่นคู่มือการปฏิบัติงานแบบฟอร์มและเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ประกอบการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา เช่น แฟ้มประวัตินักเรียน แฟ้มบันทึกข้อมูลการให้คำปรึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ การบริหารงานครูที่ปรึกษา เช่น การกำหนดนโยบาย มาตรการและวิธีการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา ตลอดจนการประสานงาน อำนวยความสะดวก และการช่วยเหลือแนะนำทำให้ครูที่ปรึกษาสามารถทำงานได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวจึงไม่พบความแตกต่างของการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน จำแนกตามเพศ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน นักเรียนหญิงมีความคิดเห็นว่าครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือแตกต่างจากนักเรียนชาย โดยนักเรียนหญิงระบุว่าครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือสูงกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนหญิงได้รับการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกมากกว่านักเรียนชาย เนื่องจากนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นวัยที่กำลังเติบโตเป็นหนุ่มสาว บุคคลในวัยนี้โดยธรรมชาติจะมีความอ่อนไหว ขณะเดียวกันก็มีความกระตือรือร้นอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองในสิ่งแปลกๆใหม่ รวมทั้งมีความสนใจเรื่องเพศตรงข้ามเป็นอย่างมาก เมื่อนักเรียนมีความสนใจเรื่องเพศตรงข้ามขณะที่วัยไม่สามารถควบคุมตนเองได้ดี ก็อาจมีผลให้เสียการเรียน เกิดการตั้งครรภ์และต้องลาออกจากโรงเรียนไป วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่มีปัญหามาก เพราะเป็นวัยที่อยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งความเครียดทางอารมณ์และเป็นวัยแห่งปัญหา (สมพร สุทธิสังข์. 2532 : 59) ดังนั้นบทบาทของครูที่ปรึกษาจึงมีความสำคัญมาก เมื่อครูที่ปรึกษาได้ให้การปรึกษาเบื้องต้น แต่นักเรียนไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ได้ ครูที่ปรึกษาจึงต้องดำเนินการส่งต่อนักเรียนเพื่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง ซึ่งส่วนใหญ่่นักเรียนที่ได้รับการส่งต่อเป็นนักเรียนหญิง จึงพบว่านักเรียนหญิงมีความ

คิดเห็นว่า ครูที่ปรึกษาปฏิบัติบทบาทหน้าที่ด้านการส่งต่อนักเรียนสูงกว่านักเรียนชาย สอดคล้องกับการศึกษาของ โซลเบิร์ก และคนอื่นๆ (Solberg and others. 1994 : 275 – 279) ที่พบว่า วัยรุ่นหญิงมักเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะขอเข้ารับคำปรึกษาจากอาจารย์แนะแนวมากกว่าวัยรุ่นชาย ปัจจัยเหล่านี้จึงอาจเป็นเหตุให้นักเรียนหญิงเข้าพบครูที่ปรึกษาเพื่อขอคำปรึกษาและได้รับคำแนะนำที่สามารถช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการหรือด้านปัญหาทั่วไป ส่งผลให้นักเรียนหญิงมีความคิดเห็นว่าครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือมากกว่านักเรียนชาย

7. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระบุว่าครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แนดเลอร์. (Nadler. 1990 : 127 - 158) ที่ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นตอนกลางถึงตอนปลาย มักปรึกษากันเองในกลุ่มเพื่อนมากกว่าที่จะมาพบครูที่ปรึกษา เนื่องจากไม่ต้องการถูกถามเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว เพราะเกรงความลับของตนจะถูกเปิดเผย ปรัชณาการณังดังกล่าวอาจมีส่วนทำให้นักเรียนไม่ค่อยมาปรึกษากับครู และเห็นว่าบทบาทของครูที่ปรึกษามีความสำคัญลดลงสำหรับตน ซึ่งสอดคล้องกับ เวสต์ และคนอื่นๆ. (West and others. 1991 : 77 - 83) ทำการวิจัยระบุว่า นักเรียนมักจะเห็นว่าครูที่ปรึกษาหรือบุคลากรฝ่ายแนะแนวเป็นคนอื่น และเกรงว่าความลับของตนจะถูกเปิดเผย การเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาจึงมักเป็นด้านวิชาการ ส่วนปัญหาอื่นๆนักศึกษาจะนำไปปรึกษาเพื่อน และมักมาพบครูที่ปรึกษาต่อเมื่อมีปัญหาจนตนเองและเพื่อนไม่สามารถแก้ไขได้แล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าครูที่ปรึกษาควรดูแลเอาใจใส่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้มากขึ้น ต้องสนใจปัญหาต่างๆของนักเรียนเอาใจใส่ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ สนใจเฝ้าหาความรู้เพื่อให้ทราบหน้าที่ที่แท้จริงของตนเอง การให้คำปรึกษาอย่างฉลาดจะสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ควรมีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ทุกสถานการณ์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบ และมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รวมทั้งติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (วัฒนา พัทธราวิช. 2539 : 221 - 222) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้นักเรียนกล้าที่จะมาขอคำปรึกษา

จากครูที่ปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2543 : 368) ที่พบว่า ครูที่มี บุคลิกภาพดึงดูดใจเด็ก สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ สังคม และความคิดของเด็ก ได้ จะทำให้เด็กในชั้นมีการปรับตัวได้ดี มีความคิดสร้างสรรค์สูง มีความร่วมมือดีและใช้ชีวิตอยู่ใน โรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูที่ปรึกษาและนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นต่อการ ปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาว่าอยู่ในระดับมาก แต่กิจกรรมที่ครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติในระดับน้อยคือ การเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียน ดังนั้นครูที่ปรึกษาและ ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจใส่กิจกรรมนี้เพิ่มเติม โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา เพราะการพบปะกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้เกิดความร่วมมือดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงของนักเรียน และ ทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพ และมีความสามารถมากยิ่งขึ้น

1.2 ครูเพศชายควรมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่าครูเพศชายจะมีทักษะในการสังเกตสิ่งแวดล้อม ต่างๆได้ดีน้อยกว่าครูเพศหญิง แต่ครูชายสามารถปฏิบัติตามบทบาทของครูที่ปรึกษาได้โดยให้ ความช่วยเหลือในด้านวิชาการ แก้ไขปัญหาอุปสรรคในการเรียน ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อ การเรียน เป็นที่พึ่งของนักเรียนเมื่อมีปัญหาส่วนตัว ดูแลความประพฤติของนักเรียนให้เป็นคนดี มี ศีลธรรม กระตุ้นให้นักเรียนตระหนักในหน้าที่ของตนเอง และการทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน ซึ่งสามารถสอนนักเรียนได้มากกว่าคำพูด

1.3 ครูที่มีภาระงานไม่เกิน 25 คาบ/สัปดาห์ ควรปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ครูที่ปรึกษา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการ ส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งสามารถปฏิบัติได้โดยจัดกิจกรรม เพื่อสนับสนุนงานแนะแนวในโรงเรียน เช่นกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมฉันทำได้ กิจกรรม เตรียมตัวอย่างไรให้สอบได้ กิจกรรมฝันที่เป็นจริง เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวครูและนักเรียนควรมี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน ซึ่งสามารถทำให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้หลักของการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก เพื่อเป็นแนวทางในการปรับระบบบริการให้คำปรึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น บุคลิกภาพและทัศนคติของครูที่ปรึกษา ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยสนับสนุนการทำงานได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การให้ขวัญและกำลังใจในรูปของความดีความชอบ การประสานงานและการสื่อสารที่ชัดเจน และมีการส่งเสริมในปัจจัยเหล่านั้น เพื่อให้ครูที่ปรึกษาปฏิบัติตามบทบาทในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมากขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2535ก). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2535ข). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2545ก). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2545ข). สารสำคัญยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการแนะแนวฉบับที่ 3 และแนวทางการนำแผนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมสามัญศึกษา. (2530). คู่มือการปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
- (2544). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือครูที่ปรึกษา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ร.ส.พ.
- กรมอาชีวศึกษา. (2539). ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการกรม. กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กล้า ทองขาว. (2544). "การปกครองนักเรียน," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหาร บุคลากรในโรงเรียน หน่วยที่ 9 - 15. หน้า 248 - 256. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กิตติมา ปรีดีดิลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์.
- บุญศรี คำชาย. (2543). จิตวิทยาแนะแนวเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2529). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 1 ไทยวัฒนาพานิช.
- เจริญ เวียงยศ. (2538). ปัญหาการบริหารงานปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- ธัญพร บุษปฤกษ์. (2543). บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษา และปัญหาในการทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาเขตกลุ่มช่างอุตสาหกรรมในส่วนกลาง สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. กรุงเทพฯ : ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- นุชลี อุปภัย. (2542). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และรูปแบบที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย. คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- เบญจมาจุติศ ราชบุรี, โรงเรียน. (2544ก). รายงานผลการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2543. ราชบุรี : โรงเรียนฯ. ฝ่ายแผนงานและสารสนเทศ.
- (2544ข). คู่มือการดำเนินงานปกครอง. ราชบุรี : ฝ่ายปกครอง.
- (2545ก). รายงานผลการปฏิบัติงานฝ่ายปกครอง ปีการศึกษา 2545. ราชบุรี : ฝ่ายปกครอง.
- (2545ข). แบบสรุปผลการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2544. ราชบุรี : ฝ่ายปกครอง.
- บุญเลี้ยง ทูมทอง, พรรณี ภีบาลวงษ์ และ วิชาญ เวชสถล. (2544). การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียน โรงเรียนลานทรายพิทยาคม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์. สุรินทร์ : ฝ่ายปกครอง โรงเรียนลานทรายพิทยาคม.
- ปัญญา เจริญวงศ์. (2534. 27 สิงหาคม). "คุณภาพสังคมแปลงวัยรุ่นให้หายวุ่น ผลกระทบมาจากสังคม," ไทยรัฐ หน้า 5
- พนัส หันนาคินทร์. (2528). การมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร.
- พิตรวัลย์ โกวิทวที. (2538). "สนทนาวิสาสะ กิจกรรมทางเลือกสายใหม่," ใน คู่มือครูประจำชั้นระดับประถมศึกษา. หน้า 143 กวิสรา รัตนกร กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพา วิริภิมย์กุล. (2545). ศึกษาศักยภาพในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยูเพ็ญ ศรีพงษ์. (2538). ปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2537). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- เรียบ ศรีทอง. (2541). "งานอาจารย์ที่ปรึกษา," ใน เอกสารโครงการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา. หน้า 4 กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2543). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- วัฒนา พัทธราวิช. (2539). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : ฝ่ายพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). บุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2538). "คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย เรื่องง่ายๆที่บางครั้งก็พลาดได้," วารสารข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18 (3) : 8 - 11
- วิเชียร ศิริมาศ. (2542). ปัญหาการบริหารงานปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วิทยา นาควัชระ. (2537). หมอวิทยาช่วยแก้ปัญหาการเลี้ยงลูกและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาตนเองและนักบริหาร.
- วีรวัฒน์ วีรังกร. (2539). รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษา ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประเภทจำกัดรับ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. (2540). รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2540. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- สถาบันราชภัฏ. (2535). คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพฯ : วิชาการพิมพ์.
- สนธยา สวัสดิ์. (2537). การศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. มหาสารคาม : รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร สุทธิสังข์. (2532). ความคิดเห็นและบทบาทในการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา : ต่อกรณีนักเรียนออกกลางคัน. รายงานการวิจัย วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร. (ถ่ายเอกสาร)
- สมพิศ สุขวิฑูรย์. (2540). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันและการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย กลุ่มวิจัย ส่วนส่งเสริมพลศึกษา สุขศึกษาและนันทนาการ สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ กรมพลศึกษา.

- สมสุข วีระพิจิต. (2536). "ลักษณะนิสัยนักศึกษา," ใน เอกสารการประชุมสัมมนาเรื่องการพัฒนางานแนะแนวเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา. หน้า 148 กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สายสมร ยวนิมิ. (2545, พฤษภาคม) "ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน : แนวทางหนึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้ของกรมสามัญศึกษา," วารสารวิชาการ. 5 (5) : 74
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2533). การศึกษาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. กรุงเทพฯ : งานวิจัยส่วนบุคคล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สมาลี ดังคณานุรักษ์. (2535). "ครูประจำชั้น : หัวใจสำคัญของการพัฒนานักเรียน," ใน คู่มือครูประจำชั้นระดับประถมศึกษา. หน้า 164 กริสรา รัตนาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาณี อินทรอักษร. (2542). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพล บุญมีทองอยู่. (2542). ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เสรี ลาขโรจน์. (2531). บริหารโรงเรียนมัธยมฯ. กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสมัย.
- อัจฉรา กฤษดากร ณ อยุธยา. (2535). "งานนี้... ครูทำ," ใน คู่มือครูประจำชั้นระดับประถมศึกษา. บรรณาธิการโดย กวิสรา รัตนาการ. หน้า 137-138 กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bray, N.J., Braxton, J.M. , and Sullivan,A.S. (1999, June). "The Influence of Stress - Related Coping Strategies on College Students Departure Decisions," *Journal of College Student Developmnt.* 40(6) : 645 - 657.
- Bemak, F. and Hanna,F.J. (1998, January). "The Twenty - First Century Counsellor : An Emerging Role in Changing Time," *International Journal for the Advancement of Counselling.* 20 (1) : 209 - 218.
- Dressel, Ferd B. (1974, Winter). "The Faculty Advisor," *Improving College and University Teaching.* 20(1) : 57 – 78

- Goldberg, Alan, D. (1998, February). "Arnold Goldstein : From Counselor to Psychoeducator," *Journal of Counseling and Development*. 76 (2) : 351 - 357.
- Gorman, C. (1992, January). "Sizing up the Sexes," *Time*. 3(2) : 32 - 40
- Hobley, Wesley R. (1981, Spring). "Academic Advisment : The Critical Link in Student Retention," *NASPA Journal*. 18 (6) : 45 - 50.
- Hardee, M.D. & Mayhew, L.B. (1970). *Faculty Advising in College and University*. Washinhton D.C. : American Personnel and Guidance Association.
- Honess, T. (1981). "Girls' and Boys' Descriptions to their Peers," *British Journal of Psychology*. 70 : 417 - 424.
- Little, Judith Warren. (1985, November). " Teacher as Teacher Advisors : The Delicacy of Collegial Leadership," *Educational Leadership*. 43 (3) : 34 - 36.
- Marsh, H.W. (1987, June). "Students Evaluations of University Teaching : Research Findings, Methodological Issues, and directions for Further Research," *Journal of Educational Research*. 11 (6) : 253 - 388.
- Nadler, A. (1990, Spring). "Help - Seeking Behaviour as a Coping Resource," In *M. Rosenbaum (Eds.) Learned Resourcefulness*. 22 (4) : 127 -158.
- Onnismaa, Jussi. (1998, January). " Career Guidance Training : Dealing with Uncertainly," *International Journal for the Advancement of Counselling*. 20 (1) : 175 - 190.
- Peavy, V. (1995, July). " An Orientation to Constructivist Career Counselling," *North Star Research Document*. 9 (2) : 3 - 12.
- Savickas, M. (1993, March). "Career Counselling in the Post Modern Era," *Journal of Cognitive Psychotherapy*. 7 (3) : 2050-0215.
- Schlossberg, N. (1984). *Counseling Adults in Transition : Linking Practice with Theory*. New York, Spring.
- Shertzer, Bruce. And Stone, S.C. (1966). *Fundamental of Guidance*. Boston : Houghton Mifflin Company.
- Soldberg, V.S. and other. (1994, April). "Asian - American Students' Severity of Problems and Willingness to Seek Help from University Counseling Centers : Role of Previous Counseling Experience, Gender and Ethnicity," *Journal of Counseling Psychology*. 41(4) : 275 -279.

- Srithong, R. (1996). "Competency Needs of Student Academic Advisor as Perceived by Administrators, Student Academic Advisors and students in Teachers College in Thailand," *Unpublished Doctoral Dissertation*, University Kebangsaan Malaysia.
- Stickle, Fred. (1980, May). "Faculty and Student Perception of faculty Advising Effectiveness," *Journal of college Student Personal*. 21 (3) : 262 - 265.
- Tinto, V. (1975, March). "Dropout from Higher Education : A Theoretical Synthesis of Recent Research," *Review of Educational Research*. 45(3) : 89 - 125.
- Tyszkowa, M. (1990). "Coping with Difficult School Situation and Stress Resistance," In H. Bosma and S. Jackson (Eds), *Coping and Self-Concept in Adolescence*. Berlin : Spring - Verlag Berlin Heidelberg.
- Voyer, D. (1997, February). "Scoring Procedure, Performance Factors, and Magnitude of Sex Differences in Spatial Performance," *American Journal of Psychology*. 110(2) : 259 - 376.
- West, J.S. , L. Kayser and R. Saltmarsh. (1991, August). "Student Perceptions that Inhibit the Initiation of Counseling," *The School Counsellor*. 39(8) : 77 - 83.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistic ; An Introductory Analysis*. New York : Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สำหรับครูที่ปรึกษา

เรื่อง

การศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ท่านสามารถตอบได้อย่างอิสระตามความเป็นจริง ซึ่งจะ
ทำให้ผลการศึกษาค้นคว้ามีความชัดเจน เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโอกาสต่อไป

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายในการถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับบทบาทและแนวทางใน
การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เพื่อนำข้อมูล
ไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น มิได้มุ่งประเมินการปฏิบัติงานของบุคคลหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
และจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อการปฏิบัติงานของผู้ใดทั้งสิ้น ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านเป็นความลับ และ
จะเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม ไม่จำเพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด

3. ขอให้ท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามโดยเสรีตามความเป็นจริง และได้โปรดตอบ
แบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณอย่างสูง

นายวิชัย เจริญศรี

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพทางชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำแนะนำในการตอบ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าข้อความ ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. ระดับชั้นของนักเรียนที่รับผิดชอบ

[] ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

[] ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ภาระงาน หมายถึง ภาระหน้าที่ของครูที่ปรึกษา แบ่งเป็น งานด้านการสอน (จำนวนคาบสอน / สัปดาห์) และงานพิเศษนอกเหนือจากงานด้านการเรียนการสอน เช่น หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้างาน และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานย่อยของโรงเรียนที่ได้รับมอบหมาย โดยประเมินเป็นจำนวนคาบการปฏิบัติงาน

งานด้านการสอน..... คาบ / สัปดาห์

ปฏิบัติงานพิเศษ คาบ / สัปดาห์

รวมภาระงาน

[] ไม่เกิน 25 คาบ / สัปดาห์

[] 26 คาบ / สัปดาห์ ขึ้นไป

4. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษานักเรียนระดับ

มัธยมศึกษา

[] มีประสบการณ์ไม่เกิน 25 ปี

[] มีประสบการณ์ 26 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ครูที่ปรึกษา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

เป็นการสอบถามความเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ที่ปฏิบัติจริงในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญา และการส่งต่อนักเรียน

คำแนะนำในการตอบ

ให้ท่านพิจารณาบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ท่านปฏิบัติจริงใน 5 ด้านตามความคิดเห็นของท่าน โดยให้ท่านพิจารณาว่าบทบาทหน้าที่ในแต่ละข้อคำถามท่านได้ปฏิบัติจริงในระดับใด โดยมีเกณฑ์แบ่งวัดค่าในการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	<u>การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล</u> ครูที่ปรึกษามีการบันทึกข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน.....		...√...			
00	ครูที่ปรึกษาไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลทางบ้านนักเรียนทุกคน.....			...√...		
000	<u>ด้านการคัดกรองนักเรียน</u> ครูที่ปรึกษาให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน.....				...√...	
0000	ครูที่ปรึกษาใช้เกณฑ์ของโรงเรียนในการคัดกรองนักเรียน.....	...√...				

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1	ครูที่ปรึกษาใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน.....					
2	ครูที่ปรึกษาจัดทำระเบียบสะสมอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน.....					
3	ครูที่ปรึกษามีการประสานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนตามต้องการ.....					
4	ครูที่ปรึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจตนเองและรู้จักตนเองดีขึ้น.....					
5	ครูที่ปรึกษามีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียนโดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา.....					
6	ครูที่ปรึกษาได้สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนเกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่นและศรัทธา...					
7	ครูที่ปรึกษามีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้สะดวก รวดเร็ว....					
8	ครูที่ปรึกษามีการสื่อสารข้อมูลด้านพฤติกรรม และด้านการเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น วิชาการแนะแนว ฝ่ายปกครอง อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทราบพัฒนาการของนักเรียนในทุกๆด้าน.....					
9	ครูที่ปรึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความรู้สึกภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง.....					
10	ครูที่ปรึกษาร่วมประชุมกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียน.....					

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการคัดกรองนักเรียน					
11	ครูที่ปรึกษามีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่จะใช้ในการคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้อง.....					
12	ครูที่ปรึกษามีการรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม.....					
13	ครูที่ปรึกษามีการแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม.....					
14	ครูที่ปรึกษามีการชี้แจง เสนอแนะ และร่วมวางแผนกับผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา.....					
15	ครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติกับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาอย่างถูกต้อง จนนักเรียนไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยกจากนักเรียนอื่น.....					
16	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานด้านข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนกับครูผู้สอน และร่วมกันพิจารณาคัดกรองนักเรียน.....					
17	ครูที่ปรึกษาจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา.....					
18	ครูที่ปรึกษาได้ทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน					
19	ครูที่ปรึกษา ฝ่ายบริหาร และครูแนะแนว มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน.....					
20	ครูที่ปรึกษาใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน.....					

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านการส่งเสริมนักเรียน</u>					
21	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นและสังคมดีขึ้น.....					
22	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนกลุ่ม ปกติให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ.....					
23	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยง ให้เป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืน.....					
24	ครูที่ปรึกษาได้จัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง.....					
25	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่ หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน.....					
26	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่ อบอุ่นเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน.....					
27	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ นักเรียน กลุ่มปกติอย่างทั่วถึงและเหมาะสม.....					
28	ครูที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ กำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ.....					
29	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา.....					
30	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมี บทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด.....					
	<u>ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน</u>					
31	ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่ดูแลนักเรียนโดยทั่วถึง เท่าเทียมกันทุกคน.....					
32	ครูที่ปรึกษาดูตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่ม เสี่ยง / มีปัญหาอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง.....					
33	ครูที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาโดยยึดหลักเมตตาธรรม และใช้หลัก จิตวิทยา.....					
34	ครูที่ปรึกษามีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษา ตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น.....					

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35	ครูที่ปรึกษามีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน.....					
36	ครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำในเรื่องการปรับตัวและการวางตัวในสังคม.....					
37	ครูที่ปรึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ.....					
38	ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนเพศตรงข้ามเป็นอย่างดี.....					
39	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน.....					
40	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการ ในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน.....					
	<u>ด้านการส่งต่อนักเรียน</u>					
41	ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อน หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียน.....					
42	ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ.....					
43	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับงานแนะแนวและฝ่ายปกครอง เพื่อการส่งต่อนักเรียน.....					
44	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับครูที่จะรับช่วงในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไว้ล่วงหน้า.....					
45	ครูที่ปรึกษามีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร.....					
46	ครูที่ปรึกษามีการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เข้าใจเหตุผลของการส่งต่อนักเรียน.....					
47	ครูที่ปรึกษาดำเนินการส่งต่อนักเรียนโดยไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก.....					

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
48	ครูที่ปรึกษามีการนัดวัน เวลา สถานที่ ในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่รับช่วงต่อ.....					
49	ครูที่ปรึกษาติดตามผลอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ.....					
50	ครูที่ปรึกษาติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องหลังจากรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญ จนกว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนาไปเป็นกลุ่มปกติอย่างถาวร.....					

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สำหรับนักเรียน

เรื่อง

การศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

คำชี้แจง

- แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด นักเรียนสามารถตอบได้อย่างอิสระตามความเป็นจริง ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษาค้นคว้ามีความชัดเจน เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโอกาสต่อไป
- แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายในการถามความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับบทบาทและแนวทางในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น มิได้มุ่งประเมินการปฏิบัติงานของบุคคลหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง และจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อการปฏิบัติงานของผู้ใดทั้งสิ้น ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของนักเรียนไว้เป็นความลับ และจะเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม ไม่จำเพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด
- ขอให้นักเรียนพิจารณาตอบแบบสอบถามโดยเสรีตามความเป็นจริง และโปรดตอบแบบสอบถามให้ ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณอย่างสูง

นายวิชัย เจริญศรี

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพทางชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำแนะนำในการตอบ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าข้อความ ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. ระดับชั้นของนักเรียน

[] ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.....)

[] ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.....)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ครูที่ปรึกษา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

เป็นการสอบถามความเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ที่ปฏิบัติจริงในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน

คำแนะนำในการตอบ

ให้นักเรียนพิจารณาบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ท่านปฏิบัติจริงใน 5 ด้านตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยให้นักเรียนพิจารณาว่าบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในแต่ละข้อคำถามท่านได้ปฏิบัติจริงในระดับใด โดยมีเกณฑ์แบ่งวัดค่าในการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
00	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษามีการบันทึกข้อมูลพฤติกรรม นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน.....		...✓...			

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1	ครูที่ปรึกษาใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการชัดเจน.....					
2	ครูที่ปรึกษาจัดทำระเบียบสะสมอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน.....					
3	ครูที่ปรึกษามีการประสานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนตามต้องการ.....					
4	ครูที่ปรึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจตนเองและรู้จักตนเองดีขึ้น.....					
5	ครูที่ปรึกษามีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียนโดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา.....					
6	ครูที่ปรึกษาได้สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนเกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่นและศรัทธา...					
7	ครูที่ปรึกษามีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้สะดวก รวดเร็ว....					
8	ครูที่ปรึกษามีการสื่อสารข้อมูลด้านพฤติกรรม และด้านการเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น วิชาการแนะแนว ฝ่ายปกครอง อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทราบพัฒนาการของนักเรียนในทุกๆด้าน.....					
9	ครูที่ปรึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความรู้สึกภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง.....					
10	ครูที่ปรึกษาร่วมประชุมกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียน.....					

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการคัดกรองนักเรียน					
11	ครูที่ปรึกษามีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่จะใช้ในการคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้อง.....					
12	ครูที่ปรึกษามีการรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม.....					
13	ครูที่ปรึกษามีการแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม.....					
14	ครูที่ปรึกษามีการชี้แจง เสนอแนะ และร่วมวางแผนกับผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา.....					
15	ครูที่ปรึกษามีการปฏิบัติกับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาอย่างถูกต้อง จนนักเรียนไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยกจากนักเรียนอื่น.....					
16	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานด้านข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนกับครูผู้สอน และร่วมกันพิจารณาคัดกรองนักเรียน.....					
17	ครูที่ปรึกษาจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา.....					
18	ครูที่ปรึกษาได้ทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน					
19	ครูที่ปรึกษา ฝ่ายบริหาร และครูแนะแนว มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน.....					
20	ครูที่ปรึกษาใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน.....					

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการส่งเสริมนักเรียน					
21	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นและสังคมดีขึ้น.....					
22	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนกลุ่ม ปกติให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ.....					
23	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยง ให้เป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืน.....					
24	ครูที่ปรึกษาได้จัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง.....					
25	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่ หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน.....					
26	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่ อบอุ่นเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน.....					
27	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ นักเรียน กลุ่มปกติอย่างทั่วถึงและเหมาะสม.....					
28	ครูที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ กำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ.....					
29	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา.....					
30	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมี บทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด.....					
	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน					
31	ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่ดูแลนักเรียนโดยทั่วถึง เท่าเทียมกันทุกคน.....					
32	ครูที่ปรึกษาติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่ม เสี่ยง / มีปัญหาอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง.....					
33	ครูที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาโดยยึดหลักเมตตาธรรม และใช้หลัก จิตวิทยา.....					
34	ครูที่ปรึกษามีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษา ตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น.....					

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35	ครูที่ปรึกษามีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน.....					
36	ครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำในเรื่องการปรับตัวและการวางตัวในสังคม.....					
37	ครูที่ปรึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ.....					
38	ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนเพศตรงข้ามเป็นอย่างดี.....					
39	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน.....					
40	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการ ในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน..... <u>ด้านการส่งต่อนักเรียน</u>					
41	ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อน หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียน.....					
42	ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์ และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ.....					
43	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับงานแนะแนวและฝ่ายปกครอง เพื่อการส่งต่อนักเรียน.....					
44	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับครูที่จะรับช่วงในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไว้ล่วงหน้า.....					
45	ครูที่ปรึกษามีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร.....					
46	ครูที่ปรึกษามีการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เข้าใจเหตุผลของการส่งต่อนักเรียน.....					
47	ครูที่ปรึกษาดำเนินการส่งต่อนักเรียนโดยไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก.....					

ข้อที่	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
48	ครูที่ปรึกษามีการนัดวัน เวลา สถานที่ ในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่รับช่วงต่อ.....					
49	ครูที่ปรึกษาติดตามผลอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ.....					
50	ครูที่ปรึกษาติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องหลังจากรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญ จนกว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนาไปเป็นกลุ่มปกติอย่างถาวร.....					

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผศ.ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นายณรงค์ โพธิ์มี ผู้อำนวยการระดับ 9
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
3. นางรัชฎาภรณ์ คาวีรัตน์ อาจารย์ 3 ระดับ 8 ประจำกลุ่มสาระภาษาไทย
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน
4. นายรังสรรค์ เพ็งหนู หัวหน้าฝ่ายงานแผนงานและวิจัย
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เขตการศึกษา 5
5. ดร. ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช หัวหน้างานติดตามและประเมินผล
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เขตการศึกษา 5
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวัดผลและประเมินผล

ภาคผนวก ค

หนังสือราชการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5731,5618

ที่ ทม 1012/ 4142

วันที่ ๗ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายวิชัย เจริญศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษากการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศนา แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการศึกษากการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ให้ นายวิชัย เจริญศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ไพโรจน์ หะวานนท์)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ 4143

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

9 พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายวิชัย เจริญศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศนา แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน และ อาจารย์รัชฎาภรณ์ กาวิรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ท่าน และข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถาม ให้ นายวิชัย เจริญศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-337502 ต่อ 138 มือถือ 01-4950361

ที่ ทม 1012/ 4154

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายวิชัย เจริญศรี นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษากิจการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศนา แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายรังสรรค์ เพ็งนุศึกษานิเทศก์ 7 และ นายชัยฤทธิ์ ศิลาเดช ศึกษาานิเทศก์ 6 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการศึกษากิจการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบให้ นายวิชัย เจริญศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรรต์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-337502 ต่อ 138 มือถือ 01-4950361

ที่ ทม 1012/4190

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายวิชัย เจริญศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษากการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศนา แสงวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ครูที่ปรึกษาของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จำนวน 30 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษากการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายวิชัย เจริญศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-337502 ต่อ 138 มือถือ 01-4950361

ที่ ศธ 0519.12/5762

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔5 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายวิชัย เจริญศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศนา แสงศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 จำนวน 350 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ในระหว่างเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายวิชัย เจริญศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-337302 ต่อ 138

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายวิชัย เจริญศรี
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2499
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	109 / 18 ถนนมนตรีสุริยวงศ์ อ.เมือง จ. ราชบุรี 70000
ตำแหน่งการงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2514	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
พ.ศ. 2516	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2518	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2524	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร